

Sitzungsberichte

der

philosophisch-philologischen und
historischen Classe

der

k. b. Akademie der Wissenschaften

zu München.

Jahrgang 1887.

THIS ITEM HAS BEEN MICROFILMED BY
STANFORD UNIVERSITY LIBRARIES
REFORMATTING SECTION 1994. CONSUL
SUL CATALOG FOR LOCATION.

1887.

In Commission bei G. Franz.

Sitzungsberichte
der
königl. bayer. Akademie der Wissenschaften.

Philosophisch-philologische Classe.

Sitzung vom 7. Mai 1887.

Herr Kuhn legte eine Abhandlung des Herrn Karl Friedrich Burkhard in Wien vor:

„Das Verbum der Kāçmiri-Sprache.“

Wenn Edgeworth (s. Quellen I, 2a) bemerkt „the Cashmiri language resembles Hindostani in the two most troublesome parts of that language, but with increased difficulties“ und die vorhandenen Hilfsmittel zum Studium des Kaschmir'schen, so dankenswerth sie auch an sich sind, keineswegs hinreichendes Licht über verschiedene grammatische Erscheinungen verbreiten, so bedarf eine Abhandlung über das Kaschmir'sche Verbum wenigstens meinerseits einiger Rechtfertigung.

Wiederholt, insbesondere während des letzten „Internationalen Orientalisten-Congresses“, welcher im Herbst 1886 in Wien tagte, wurde ein lebhaftes Verlangen nach der Bearbeitung einer Kaschmir'schen Grammatik geäußert, um so mehr als die Kaschmir'sche Sprache in dem bekannten Beames'schen Werke „Comparative Grammar of the Aryan languages“ ganz unberücksichtigt geblieben ist.

Erwartete man nun auch eine Bearbeitung von Seite eines hervorragenden, dazu besonders berufenen Gelehrten, der sich einige Zeit in Kaschmir selbst aufgehalten hat, so war es diesem doch in Folge anderweitiger wissenschaftlicher

Arbeiten bis heute versagt geblieben, jenem Wunsche zu entsprechen.

Auch ich hätte mich kaum entschlossen diese Abhandlung zu veröffentlichen, hätte mir nicht die Direktion der Bibliothek in Puna (bei Bombay) in gewohntem wohlwollenden Entgegenkommen eine in persischer Sprache geschriebene Handschrift, welche die Kaschmir'sche Sprache behandelt und eine treffliche Grundlage zu einer Grammatik dieser Sprache zu bilden geeignet ist, zur Verfügung gestellt und jener Gelehrte seine sämtlichen Kaschmir'schen Handschriften in liebenswürdigster Weise überlassen. Ferner trug die Lektüre des Neuen Testamentes in Shâradâ-Charakteren, sowie die des jüngst in Lodiaua erschienenen Neuen Testamentes in persischen Charakteren nicht wenig zur Aufhellung mancher dunklen Punkte bei.

So übergebe ich denn die vorstehende Abhandlung über das Kaschmir'sche Verbum, wenn auch der Unvollkommenheit meiner Leistung mir wohl bewusst, so doch in der Hoffnung einem vielfach geäußerten Wunsche entsprochen und eine Anregung zu weitem Studien gegeben zu haben.

Quellen:

I. gedruckte: 1) Texte: a) NS. = the holy Bible, translated into the Kashmeera Language by the Serampore missionaries. Vol. V. Containing the New Testament. Serampore 1821 (in Shâradâ-Charakteren).

b) Np. = *یوحنا سنز انجیل*, *مرقسه*, *لوقا*, *متی* Evang. Matth. u. s. w. Lodiaua 1882 (in persischen Charakteren [ta'liq]).

2) Grammatisches und Lexikalisches: a) Ed. = Grammar and Vocabulary of the Cashmiri Language by M. P. Edgeworth im Journal of the Asiatic Society of Bengal. Vol. X. Calcutta 1841 (in englischer Transcription).

- b) L. = Grammar of the Cashmeeree Language by Major R. Leech im Journal of the Asiatic Society of Bengal. Vol. XIII. XIV. Calcutta 1844 (in englischer Transcription).
- c) B. = Grammar of the Cashmeeree Language by Dr. Georg Buehler aus Detailed Report of a Tour in Search of Sanscrit Mss. in Kāsmir, Rajputana and Central India p. 38. Extra Number of the Journal of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society 1877 (in englischer Transcription).
- d) El = A Vocabulary of the Kashmīri Language, Kashmīri-English and English-Kashmīri by William Jackson Elmslie. London 1872 (in englischer Transcription).

II. Handschriften: 1) Texte: a) in Devanāgarī-Charakteren:
 α) Collection of Kashmiri songs, made by Chand Rām (sehr schwierig).

β) Nāgārjunacarita Kāçmirībhāṣhāyām
 (2 Handschriften, 1 vollständig, 1 im Auszug).

b) in lateinischer Transcription: α) Auszug
 aus Nāgārjunacarita.

β) Yusuf-o-Zuleikhā.

γ) Shirin-o-Khosrav.

aus der Bibliothek des
 Herrn Prof. Dr. Bühler.

2) Grammatisches und Lexikalisches: a) Mp. = Kaschmir'sche Grammatik aus der Bibliothek in Puna (in persischen Charakteren [ta'liq] in pers. Sprache).

Diese Handschrift, welche in Dr. Bühlers Detailed Report (cf. I, 2 c) erwähnt ist und mir in liberalster Weise auf längere Zeit zur Verfügung gestellt worden war, ist für meinen Zweck die wichtigste.

Sie enthält auf 98 Seiten in klein Oktav zunächst in 29 nach dem persischen Alphabete geordneten Abtheilungen:

Seite 1—46 etwa 1200 Wörter; Seite 47—53 die unregelmässigen Verba und zwar im Infinitiv, Praesens, Particip. perfect, Imperativ, Aorist (jedesmal in der 3. Person) mit persischer Uebersetzung; ferner Seite 55—84 die regelmässige Conjugation und zwar Seite 55—62 *rachun* und *sûzun*; Seite 71—74 *yun*; Seite 74—76 *gatshun*; Seite 76—85 *mâranâvun*; Seite 86—89 die Conjugation der Hilfsverba; Seite 89—90 die Pronomina; Seite 90 Bemerkungen über einzelne Buchstaben, namentlich solche, die als Suffixa dienen; Seite 92 die Deklination; Seite 93—98 die Zahlwörter.

b) Kaschmir'sche Grammatik von Prof. Dr. Bühler (in lateinischer Transcription).

Es ist hier nicht der Ort, mich in eine Kritik der vorstehenden grammatischen Quellen einzulassen; nur so viel glaube ich bemerken zu dürfen, dass diese uns über viele Punkte in völliger Unklarheit lassen. Ganz abgesehen von den verschiedenartigsten, anfangs geradezu verwirrenden und nicht einmal in ein und derselben Schrift consequent durchgeführten Transcriptionen, ist gerade über die schwierigsten Punkte der Conjugation von dorthier absolut keine Aufklärung zu holen; auch sind wichtige Erscheinungen ganz übergangen. Wer die Arbeiten der Vorgänger mit dem gegenwärtigen Versuche vergleicht, wird sich von der Richtigkeit dieser Bemerkung bald überzeugen.

Alphabete und Transcription.

1) Vokale.

Devanâgarî (statt Shâradâ)	Persisch	Trans- cription	Devanâgarî (st. Shâradâ)	Persisch	Trans- cription
अ	ā =	a	इ	ی ای	î
आ	ā =	â	उ	ū =	u, ū
इ	ī =	i	ऊ	ū =	û

Devanāgarī (st. Shāradā)	Persisch	Trans- scription	Devanāgarī (st. Shāradā)	Persisch	Trans- scription
ए	اِ (ای)	ê	औ	اوْ, اوُ	ûv
ऐ	اِی	ay	य		nach Consonanten = ê
ओ	اوْ, اوُ	û	व		nach Consonanten = ô

2) Consonanten¹⁾.

	Devanāgarī (at. Shāradā)	Persisch	Trans- cription		Devanāgarī	Persisch	Trans- cription	
Gutturale	{	क	ع	k	{	ट	ط	t
		ख	خ	kh		ठ	ث	th
		ग	غ	g		ड	د	d
		घ	(घ)	gh		ढ	ध	dh
		ङ	ن	n		ण	ن	ṇ
Palatale	{	च	چ	c ts	{	त	ت	t
		छ	خ	ch tsh		थ	ث	th
		ज	ج	j z		द	د	d
		झ	(झ) —	jh		ध	(ध)	dh
		ञ	ن	ñ		न	ن	n

Bemerkung 1) Nur arabische Consonanten sind:

ذ ث ض ظ ص ط ق غ خ ح ع
ð θ z ɖ s t q ɣ x ʁ ʕ

2) ف f ist arab.-pers.

8) $\frac{1}{2}$ nur persisch; in Mp. st. $\frac{1}{2}$.

4) ن wird nyi gesprochen.

5) Die eingeschlossenen aspirierten mediae kommen in Np. nicht vor.

	Devanâgarî	Persisch	Transcription	Devanâgarî	Persisch	Transcription
Labiale	प	پ	p	श	س ش	sh
	फ	پھ	ph	ष	ش	sh
	ब	ب	b	स	س	s
	भ	(به)	bh	—	ژ	ž
	म	م	m			
Halbvokale	य	ی	y	ह	ه	h
	र	ر	r			
	ल	ل	l			
	व	و	v			

Aussprache.

Die Aussprache der Consonanten ist dieselbe wie im Persischen und Hindostanischen. Was dagegen die Aussprache der Vokale und namentlich der Diphthonge betrifft, so lässt sie sich weder durch Shâradâ- (Devanâgarî-) oder persische Schrift, noch durch irgend eine Transcription entsprechend ausdrücken. Aus diesem Grunde habe ich bei der Transcription der Shâradâ- und persischen Vokale nur die in den mir zu Gebote stehenden Texten vorgefundenen Vokale ohne Rücksicht auf die Aussprache derselben wiedergegeben und verweise auf die lehrreichen und ausführlichen Auseinandersetzungen über die Aussprache des Kaschmir'schen von Leech (Quellen I, 2^b, pag. 399—410), bemerke jedoch, dass 1) persisches $\bar{a}$ i und Shâradâ $\hat{u}$ in Femininformen $\bar{u}$ lautet, z. B. گرت *karūt*, Shâradâ *karūth*; 2) $\bar{u}$ am Ende und vor Suffixen ein kaum hörbarer Nachlaut ist, z. B. دُبُّ *dupū* (neben دُبُّ *dup*), Shâradâ *dapū*; دُبُّنَس *dupū-n-as*, Shâradâ *dapū-n-as*;

3) اَ â im Fem. ô ausgesprochen wird, z. B. سُوْزُوْم sūzūm f. سُوْزَايَم sūzōyam; 4) اَ â und و ū im allgemeinen wie das persische â in آب āb „Wasser“ lauten, wesshalb اُس ūs Shārādā आसु āsū, Devanāg. आसो āsō geschrieben wird.

Das Verbum.

Die Kaschmir'schen Verba werden in der Infinitivform auf ن un aufgeführt, z. B. كَرُن karun machen.

Der Infinitiv ist eigentlich eine abgekürzte Form des nomen actionis aus نَ ana; die Wurzel oder der Verbalstamm ist in der 2. p. s. des Imperativs gegeben, z. B. كَر kar mache.

In Bezug auf die Bildung sind die Verba entweder 1) primitiva, wie كَرُن karun machen, oder 2) derivata und zwar a) causativa, wie مَكَلَاوُن mukalāvun befreien (von مَكَلُن mukalun frei sein) und Doppel-causativa, wie مَارَنَاوُن māranāvun tödten lassen (von مَرُن marun sterben, caus. مَارُن mārun sterben machen = tödten), b) denominativa d. h. von Nominibus abgeleitete, wie بُد bud gross بُدُن budun gross werden = wachsen, oder 3) composita d. h. in Verbindung mit Nominibus gebrauchte, wie حُكْم كَرُن hukum karun Befehl machen = befehlen.

In Bezug auf die Bedeutung sind die Verba entweder a) transitiva oder b) intransitiva; beide haben, zwei Tempora abgerechnet, dieselbe Conjugation; sonach gibt es eigentlich nur eine Conjugation.

Bildung des Causativums.

1) Die eigentliche Bildungssilbe ist $\text{او} = \text{âv}$. Diese tritt a) entweder unmittelbar an den Verbalstamm, z. B. بَچُن bacun gerettet werden (übrig bleiben), بَچَاوُن bacâvun retten (v. Stamm بَچ bac), دِيُن dyun geben (Verbalstamm دِ di) caus. دِيَاوُن dyâvun, wobei einsilbige Stämme auf l, sh, k, m ein euphonisches r vor âv einschieben, z. B. بَلُن balun krank sein بَلَرَاوُن balrâvun (v. Stamm بَل bal), مَاشُن mashun vergessen sein مَاشَرَاوُن mashrâvun vergessen, oder b) (und zwar bei den meisten) an das nom. act., z. B. بُوزُن bûzun hören, n. a. بُوزَنَة bûzana, caus. بُوزَنَاوُن bûzanâvun hören lassen, بِهُن bihun sitzen, caus. بِهَنَاوُن bihanâvun sitzen lassen, sitzen heissen; beide Bildungen finden sich beispielsweise bei طُر phuṭ sinken; bersten, caus. پِهَنَاوُن phuṭâvun und طُرَانَاوُن phuṭanâvun sinken lassen, ertränken; spalten.

2) Einige Verba verlängern bloß den Wurzelsvokal, z. B. مَرُن marun sterben مَارُن mârun tödten; هَرُن harun fallen هَارُن hârun fallen lassen; anomal ist كَهَسُن khasun hinaufsteigen, كَهَاسُن khâsun und كَهَارُن khârun hinaufsteigen lassen, hinaufheben, heraufziehen.

Es gibt auch Verba, welche im Causativum dieselbe Bedeutung haben wie im Primitivum, z. B. مُتْسَرُن mutsarun und مُتْسَرَاوُن mutsarâvun öffnen, بَكْرُن bagrun und بَكْرَاوُن bagrâvun theilen.

Das Nomen actionis (اسم فعل).

Bildung: Die Endung ist *نَه* ana, z. B. *کَرُن* karun machen *کَرَنَه* karana das Machen; *مَارَنَاوَن* māranāvun tödten, *مَارَنَاوَنَه* māranāvana das Tödten; *دِیَن* dyun geben hat dagegen *دِنَه* dina¹).

Gebrauch: a) als Ergänzung von unvollständigen Verben, z. B. *دِیَن* dyun geben, gestatten: *نِنَه دِیَن* nina dyun zu nehmen gestatten; b) in Verbindung mit Präpositionen (eigentl. Postpositionen) und zwar *خَاطَرَه* xātra, *بَآپَت* bāpat (eigentl. *بَآبَت* bābat), *مُکْهَه* mukha wegen, *پَتَه* pata nach, *بُونْهَی* būnḥay vor, *سَیْت* sēt mit, *رَسْت* rastu (*رُست* rust) ohne, *وَرَای* varāy, *سَوَای* savāy ausser, ohne, abgerechnet von, *مُجِب* mūjib gemäss, *نِش* nish zu, *اَنْدَر* andar in, *تَام* tām bis (letztere 3 mit acc.), z. B. *دَپَنَه پَتَه* dāpāna pata nach dem Sprechen (nachdem er u. s. w. gesprochen hatte), *کُھُوجَنَه مُکْهَه* khūtsana mukha wegen des Fürchtens = aus Furcht; *لُونَنَس تَام* lūnānas tām bis zum Erndten (*لُونَنَس* lūnānas acc. v. *لُونَنَه* lūnana); c) mit Verlust des finalen a

1) Wie *دِیَن* dyun werden behandelt *پِیَن* pyun fallen, *چِیَن* cyun trinken, *زِیَن* zyun geboren werden, *کِیَن* khyun essen, *نِیَن* nyun führen, *هِیَن* hyun nehmen, *یَن* yun kommen, z. B. *یَنَه* yina das Kommen.

in Verbindung mit وَقْتَه vaqta oder وَزِه vizi Zeit, z. B. مَرَن maran vaqta zur Zeit des Sterbens, گاتشان گيھن وَزِه gatschan vizi zur Zeit des Gehens (= als er etc. ging); aber auch کهنه وَزِه zur Zeit des Essens. (Statt خاطره xâtra hat Na. puchi oder uçâta.)

Von dem nom. act. wird ein Adjectivum durch die Silbe كُ ku abgeleitet, z. B. مَارَنَكُ mârânak (مَارَنُک mârânanuk) das Tödten betreffend, stets in Verbindung mit Substantiven, wie مَارَنُکُ حُکْم mârânak hukum Befehl zu tödten; im fem. wird كُ ku in چِه ci verwandelt, z. B. مَارَنَچِه mârânaçi himmat die Absicht zu tödten.

Das Nomen agentis (اسم فاعل).

Dieses entsteht durch Aufügung von وُول vûl an das nom. actionis bei دِيْن dyun und den ähnlichen (vgl. S. 311 Anmerkng.), daher دِيْنوُول dina-vûl Geber, کهنوُول khina-vûl Esser (auch کهنه وُول geschrieben), pl. دِيْنوَال dinavâli, کهنوَال khinavâli; fem. دِيْنوَاچِن dinavâjan, pl. دِيْنوَاچِنِه dinavâjini; bei allen andern Verben fällt der ausl. Vokal a des nom. act. aus, also سُوژُن sûzun schicken, سُوژَنوُول u. s. w.

Ein zweites nom. ag. wird durch Anfügung von اُون = avun an das Verbalthea gebildet, z. B. سُوژُن sûzun, Verbalthea سُوژ sûz, سُوژَوْن sûz-avun, f. سُوژَوْنِه sûz-avan, pl. سُوژَوْن sûz-avani, f. سُوژَوْنِه sûzavanih. — دِيْن dyun und die ähn-

lichen (S. 311 Anm.) schieben ein euphon. *v* vor *avun* ein, also *dyun*, Verbalstamm *di*, *di-v-avun*.

Beide nomina ag. haben auch Futur-Bedeutung, z. B. *yun* kommen, *yivavun* einer, der kommen wird = bestimmt ist zu kommen, kommen soll.

Der Infinitiv (مصدر).

Dieser kann als Subjekt gebraucht werden, z. B. *gac̣hēn* *gatshun chu zarūr* das Gehen ist nothwendig. Er hat auch eine Femininform auf *añi*; sie wird gebraucht 1) wenn das Objekt ein Femininum ist, z. B. *hukum karun*, aber *naḍar* (f.) *karañi*; 2) nach *lagun* in der Bedeutung „anfangen zu“, *tagun* „im Stande sein“, also als Ergänzung solcher unvollständigen Verben, z. B. *tami lug dapañi* er fing an zu sprechen.

Der Imperativ (امر حال).

Die 2. Person Sing. ist zugleich die Wurzel des Verbs oder der Verbalstamm, z. B. *karun* machen *kar*. Eine zweite Form des Imperativs ist die sogenannte Höflichkeitsform, z. B. *karun*, *kar-ta*. Die Negation ist *ma*.

Die Participia.

1) Part. praes. act. (صيغه حالیه) a) auf *ân*, z. B. *sûzun* *sûzân*; dieses Partic. ist indeklinabel und wird gebraucht a) meistens in Verbindung mit den Hilfs-

zeitwörtern چہ cha und آسن âsun „sein“, z. B. سوزان sūzân chus ich bin schickend = ich schicke, سوزان sūzân ūsus ich war schickend = ich schickte; β) selbständig, besonders als nomin. u. acc. nach Verben wie وچهن vuchun sehen, z. B. تَم وچہہ پکان tami vuch pakân von ihm wurde er gehen gesehen, تَم وچهن یوان tim vuchan yivân sie werden ihn kommen sehen; γ) häufig verdoppelt, z. B. پکان پکان pakân pakân fort und fort (immer weiter) gehend; b) auf ت = it (zuständlich) bei intransitiven Verben in Verbindung mit چہ cha und آسن âsun, z. B. شَنِکِت اوس shungit ūs er war schlafend = er schlief.

2) Partic. perf. (passivisch bei transitiven Verben, act. bei intransitiven, اسم مفعول) a) auf مُت mut, z. B. سوزُن sūzun schicken سُوزْمُت sūzmut geschickt; pl. مَتِ mati, f. s. مَیج mats; p. مَیجِه matsa; viele Verba haben in diesem Partic. Unregelmässigkeiten; diese sind dieselben wie bei dem Aor. und werden dort aufgeführt werden; b) auf ت = it¹⁾ (zuständlich), z. B. لَکِہِت چہہ likhit chu es ist geschrieben = es steht geschrieben.

3) Partic. fut. act. auf وُول vûl und اَوُن avun; dieses ist oben besprochen worden; beide kommen auch in Verbindung mit چہ cha und آسن âsun vor.

1) Diese Form auf ت = it dürfte mit dem Absolutiv identisch sein.

Das Absolutiv (ماضى معطوف).

Die Endung ist $\text{ت} = \text{it}$; sie tritt an das Verbalthema, z. B. کَرُنْ karun, کَر kar کَرِتْ karit. Das Absolutiv hat je nach dem Zusammenhang, wie im Sanskrit, aktive oder passive Bedeutung. Regelmässig wird es nach folgenden Verben gefunden: هَکُنْ hikun können, گَچَھُنْ gatchun gehen = eben, so eben, sofort; مُکَلْنْ mukalun aufhören zu; namentlich aber bei چَھُنْ chunun werfen, z. B. تَرَاوِتْ trāvit wegwerfen, کَڈِٹْ kaḍiṭh austreiben, تساٹِٹْ tsatṭiṭh abhauen, کَھِتْ khit auffressen u. s. w. (Vergl. auch part. perf. act. 1^a und pass. b.)

Der Precativ

drückt eine Bitte und Aufforderung aus, wohl nur in der 2. und 3. Person gebräuchlich; die Endung ist زِ zi, welche mit Bindevokal $= i$ angeknüpft wird, z. B. کَرُنْ karun کَرِزِ karizi; mit dem Zusatz هَ hi hat er conditionale Bedeutung, z. B. کَرِزِہَ karizihi du solltest —, hättest sollen machen; دِزِہَ dizihī du solltest (hättest sollen) geben.

Der Optativ (ماضى تمنى)

drückt einen Wunsch aus; die Endung ist ہَ = aha, z. B. سُوزُنْ sūzun سُوزَہَ sūzaha. Bei دِیْنْ dyun und den ähnlichen tritt blos die Silbe ہَ ha an die 1. s. praes., z. B. یُنْ yun kommen, 1. s. praes. یِمَہَ yima, یِمَہَہَ yima-ha.

Der Optativ wird auch als Potentialis und mit آی ay „wenn“ als Conditionalis gebraucht.

Bildung der Tempora und Personen.

Im Activum sind einfache und zusammengesetzte Tempora zu unterscheiden. Ausser dem Imperativ praes. (امر حال) und dem Optativ praes. (ماضي تمنا) gibt es nur zwei einfache Zeiten, das Praesens indefinitum oder Futurum (مضارع) und den Aorist, die erzählende Form (ماضي مطلق).

Das Präsens indefinitum oder Futurum hat folgende Endungen:

sg.	1.	a	pl.	av
	2.	ak		iv
	3.	ih		an

Der Aorist, welcher passivisch behandelt wird (s. unten), hat folgende Endungen:

Subjekt			Subjekt		
m. s.		f. s. mf. p.	m. s.		f. s. mf. p.
sg.	1.	u	pl.	u	i
					a
	2.	ut		üva	iva
					ava
	3.	u		u	i
					a

Die zusammengesetzten Tempora sind:

Praes. definitum (حال) = partic. praes. act. + praes. des Hilfszeitworts چَه cha „sein“.

Imperfectum (ماضي استمراري) = part. praes. act. + imperf. des Hilfszeitworts آسن asun „sein“.

Perfectum (ماضي قريب) = partic. perf. pass. + praes. des Hilfszeitworts چَه cha (passivisch konstruirt).

Plusquamperfectum (ماضى بعيد) = partic. perf. pass. + imperf. des Hilfszeitworts آسُن āsun (passivisch konstruiert).

Futurum periphrasticum = partic. fut. act. + Hilfszeitwort چَهه cha, z. B. گَرَوُن چَهه karavun chu er ist im Begriffe zu machen.

Der Dubitativ (ماضى شكىه) = partic. perf. pass. + Dubitat. v. آسُن āsun; der Optativ oder Conditionalis perf. = partic. perf. pass. + Optativ oder Cond. v. آسُن āsun und der Imperativ imperfect. = partic. praes. act. + Imperativ v. آسُن āsun sind in Mp. aufgeführt, doch habe ich bis jetzt keine Belege dafür.

Die passiven Tempora sind sämtlich zusammengesetzt (siehe unten Passiv).

Vor Aufführung der Paradigmata sind die Personalnomina (mit Ausnahme der Genetive, Locative und Ablative) und die auf sie bezüglichen Suffixe zu behandeln.

1.		2.	
Nominativ		Dativ	
Personalpr.	Suffix	Personalpr.	Suffix
1. بُ bu ich	س s	مِ mi mir	م m
	م m		
2. تَه tea du	ك k	تِه tai dir	ي y
3. سِه su er	{ ن n س s	تِس tas ihm	س s
سِه su sie		.	.
تِه ti es	—	—	—

Nominativ			Dativ		
Personalpr.		Suffix	Personalpr.		Suffix
1. اِس wir		—	اِسِه asih uns		—
2. تِه tuhi ihr		وَ va	تِه tuhi euch		وَ va
3. تِم tim sie (m.)		ك k	تِمن timan ihnen		ك k
تِهه tima (f.)		ك k	, ,		, ,
3.			4.		
Accusativ			Instrumentalis		
Personalpr.		Suffix	Personalpr.		Suffix ¹⁾
1. مِه mi mich		م m	مِه mi von mir		م m
2. تِهه tsi dich		ت t	تِهه tsi von dir		ت t
3. سِه su ihn		ن n	تِمن tamih von ihm		ن n
, sie		س s	تِهه tamih von ihr		ن n
تِه ti es		—			
1. اِسِه asih uns		—	اِسِه asih von uns		—
2. تِه tuhi euch		وَ va	تِه tuhi von euch		وَ va
3. تِم tim sie		ك k	تِمن timav von ihnen		ك k
تِهه tima (f.)		ك k	, ,		, ,

Bemerkung über die Suffixe.

Es muss als eine Eigenthümlichkeit des Kaschmir'schen Sprachgebrauchs bemerkt werden, dass sämtliche Suffixe relative sind d. h. sich auf ein vorausgehendes oder folgendes Nomen oder Pronomen beziehen, sonach eigentlich pleonastisch stehen; so sagt der Kaschmirer nicht „den Mann tödte“,

1) Vergl. unten das Perfectum.

sondern „den Mann tötete-ihn oder tötete-ihn den Mann“; nicht „dir werde ich geben“, sondern „dir ich werde geben-dir“; daher بَلَرَاوَك تِم بُ bu balrāvāk tim ich werde sie-heilen sie (caus. v. بَلَن balun gesund sein); aber auch بَلَرَاوَن بُ bu balrāva-n ich werde ihn heilen (mit Ergänzung von س su aus dem Vorhergehenden). Bezüglich der Anknüpfungsweise der Suffixe ist folgendes zu beachten:

1. Einfache Tempora:

- a) finales ڄ h ist bloss graphisches Zeichen, somit als nicht vorhanden zu betrachten;
- b) consonantisch auslautende Formen werden durch Bindevokale (ـ a, ـ u) angeknüpft, wobei ك k zu ڄ h wird;
- c) وـ av wird ـ ū und وـ iv wird یو yû;
- d) ت t wird تھ th;
- e) aus وَاوَاـ uva-va wird وَاوَاـ ūva, aus وَاوَن uvan wird وَاوَن ūn, aus وَاوَاـ avava wird وَاوَاـ āva;
- f) وَاوَس uvas wird وَاوَس ūs, وَاوَم uvam = ūm, وَاوَك uvak = ūk;
- g) وَاوَن anan wird وَاوَس an tas, resp. das Pronomen wird isoliert;
- h) kommt zu وَاوَن an noch ein Suffix, so wird وَاوَن ūn, z. B. دِمَاوَن dima-n, دِمَاوَنَاوَاـ dimûn-a-va¹⁾.

1) In den Formen wie دِرَاوَاـ drāyih kann statt دِرَاوَاـ drāyis

دِرَاوَاـ drās eintreten (Np. p. 13, 26 [Matth.]).

2. Zusammengesetzte Tempora:

In diesen werden die Suffixe an die Hilfszeitwörter in obiger Weise angeknüpft; z. B. چُهَسَن chus-a-n (ihn).

Im Aorist, Perfect, Plusquamperfect kommen Doppel-Suffixe vor (s. Aorist): das eine Suffix ist das Instrumental-suffix, das andere das Nominativ-, Dativ- oder Accusativ-Suffix.

Beispiele:

Nominativ-Suffixe: 1. a) س s: praes. 1. s. چُهَس bu chu-s

ich bin; aor. 1. s. بُه كَهْوَجُس bu khûtsu-s ich fürchtete;

بُه جِه تَرُوْتَهَس tsi trûv(ü)th-a-s bu von dir wurde

ich verlassen¹⁾; (بُه) رُتَوَس (تُه) (tuhi) ruṭva-s (hu)

ich wurde von euch ergriffen¹⁾.

b) م m: aor. 2. p. تِه سُوْزَم tuhî sûzva-m bu
von euch wurde ich geschickt¹⁾.

2. ك k: praes. 2. s. چَهك tsa chu-k du bist; aor. 2. s.

چَه كَهْوَجَك tsa khûtsu-k du fürchtetest.

3. a) ن n: aor. 2. s. تِه سُوْزَوْن tuhî sûzva-n su
von euch wurde er geschickt¹⁾.

b) س s: aor. 3. s. يُس تِمَو مُل كَرُس yus timav mul
kuru-s welcher von ihnen gekauft wurde = welchen sie
kauften.

1) Andere nennen das ein Accusativ-Suffix: von dir du hast
mich verlassen (!); von euch ihr schicktet mich (!); von e
schicktet ihn (!). Cf. Np. 27, 46, 21, 15; 27, 9; 26, 15 (M)

4. *va*: praes. 2. p. *چھوہ* *chi-va* ihr seid; aor. *تہ کھوجوہ* *tuhī khûts-va* ihr fürchtetet.

5. *k*: praes. 3. p. *تہ چھک* *tim chi-k* sie sind.

Dativ-Suffixe: 1. *m*: impt. 2. s. *دیم* *di-m* gib mir.

2. *y*: praes. 1. s. *دیمی* *dima-y* ich gebe dir.

3. *s*: praes. 1. s. *گرس* *kara-s* ich mache ihm.

4. *k*: praes. 1. s. *سوزک* *sûza-k* ich schicke ihnen.

Accusativ-Suffixe: 1. *m*: impt. 2. p. *سوزیوم* *sûzyû-m* schicket mich.

2. *t*: praes. 1. s. *بہ کرت* *bu kara-t* ich mache dich.

3. *n*: praes. 1. s. *بہ مارن* *bu mârā-n* ich tödte ihn.

4. *s*: praes. 3. p. *تہ کرتس* *tim karan-a-s* sie machen ihn.

5. *va*: praes. 1. s. *بہ ماروہ* *bu mârō* ich tödte euch.

6. *k*: praes. 1. s. *بہ مارک* *bu mârak* ich tödte sie.

Unterschied des Accusativ-Suffixes *n* von *s*¹⁾.

s s. st. *n* n (acc.) 1) in den Formen, welche ausgehen
a) auf i, z. B. *مارس* *mâris* er tödtet ihn (von *مارہ* *mârī* +
س s); *چلیس* *tsalis* sie flohen ihn (von *چلی* *tsali* + *س* s);

1) Elmalie: *n* n is the enclitic form of the singular objective case, masculine and feminine (also „ihn, sie“), of the third personal pronoun, and also of the case of the agent of the third personal pronoun singular number; *s* s is the enclitic form of the nominative and accusative singular of the first personal pronoun and also of the dative and accusative singular of the third personal pronoun. Die obigen Bemerkungen bedürfen noch der Begründung und Erweiterung.

b) auf *an*, z. B. *صَلِبِيه دِنَس* saliba din-as *صَلِبِيه حَوَالَه* saliba ladan-as sie werden ihn kreuzigen, oder *كَرَنَس* havāla karan-as sie werden ihn überantworten; 2) im nor. 3. s. *كُرُس* kuru-s er machte ihn zum Unterschied von *كُرُن* kurun(?); 3) wenn ein praedic. im fem. folgt (?), z. B. *هَوْنُوشَكَه ط* hūnivushka jam' kariv ta gandyū-s gyaqi sammelt das Unkraut und bindet es zu Bündeln.

Die Hilfszeitwörter.

1) Das defektive *چَه* cha „sein“.

		positiv		negativ
sg.	1.	m. <i>چُهَس</i> chus ich bin	u. s. w.	<i>چُهَس نَه</i> chus na
		f. <i>چَهَس</i> chas		<i>چَهَس نَه</i> chas na
	2.	m. <i>چُهَك</i> chuk		<i>چُهَك نَه</i> chuk na
		f. <i>چَهَك</i> chak		<i>چَهَك نَه</i> chak na
	3.	m. <i>چُهَه</i> chu		<i>چُهَه نَه</i> chuna
		f. <i>چَهَه</i> cha		<i>چَهَه نَه</i> chana
pl.	1.	m. <i>چُهَه</i> chi		<i>چُهَه نَه</i> china
		f. <i>چَهَه</i> cha		<i>چَهَه نَه</i> chana
	2.	m. <i>چُهَهَوَه</i> chiva		<i>چُهَهَوَه نَه</i> chiva na
		f. <i>چَهَهَوَه</i> chava		<i>چَهَهَوَه نَه</i> chava na
	3.	m. <i>چُهَه</i> chi		<i>چُهَه نَه</i> china
		f. <i>چَهَه</i> cha		<i>چَهَه نَه</i> chana

	interrogativ	negativ-interrogativ
sg.	1. { m. چہسا chusâ f. چہسا chasâ	چہسنا chusnâ
		چہسنا chasnâ
	2. { m. چہکا chukâ f. چہکا chakâ	چہک نا chuk na
		چہک نا chak nâ
	3. { m. چہا chuâ f. چہا chaâ	چہنا chunâ
		چہنا chanâ
pl.	1. { m. چہا chiâ f. چہا chaâ	چہنا chinâ
		چہنا chanâ
	2. { m. چہوا chivâ f. چہوا chavâ	چہو نا chiva nâ
		چہو نا chava nâ
	3. { m. چہا chiâ f. چہا chaâ	چہنا chinâ
		چہنا chanâ

Vor sämtlichen Formen sind die Personalpro-
nomina 1 (p. 317) zu setzen; also چہس بُ bu chus
ich bin u. s. f.

Bemerk. Np. 3. s. f. gewöhnlich چہہ; 1. s. m. auch چہس;
chus; 3. p. f. gewöhnlich چہہ; 1. 2. s. auch چہسہ;
1. u. 2. s. fragend auch چہسہ, چہہ u. s. f.

2) آسُن āsun sein.

Imperativ (negat. مَ ma).

vorübergehend

	ag.	pl.
2.	{ آس ās	آسِو āsiv
3.	{ آسِن āsin	آسِن āsin

dauernd

	ag.	pl.
2.	{ آس ās	آسان āsān āsiv
3.	{ آسِن āsin	آسان āsān āsin

Höflichkeitsform: s. 2. آستد āsta, 3. آستِن ās-i-tan;

p. 2. آستو āsta-v, 3. آستِن ās-i-tan.

Nom. act. آسان āsana Infinitiv آسُن āsun f. آسَن āsān.

Participia.

Pres. آسان āsān, آسِن āsin, آستد āsta, آستِن ās-i-tan.

Imperf. آسان āsān, آسِن āsin, آستد āsta, آستِن ās-i-tan.

Pluperf. آسان āsān, آسِن āsin, آستد āsta, آستِن ās-i-tan.

Future آسان āsān, آسِن āsin, آستد āsta, آستِن ās-i-tan.

Conditional آسان āsān, آسِن āsin, آستد āsta, آستِن ās-i-tan.

Indicativ.

praes. def. چُھس آسان âsân chus u. s. w.; praes. indef.
 = fut. (s. unten); imperfect. آسان اُوُسُs âsân ûsus u. s. w.
 (s. aor. unten); perf. چُھس آسمِتُt âsmut chus u. s. w.;
 plusquamperf. آسان اُوُسُs آسمِتُt âsmut ûsus u. s. w. (s. aor. unten);
 fut. ex. آسمِتُt آسہ âsmut âsa (s. aor.).

aorist.

	sg.		pl.
1.	$\left\{ \begin{array}{l} \text{m. اُوُسُs ûsus} \\ \text{f. آسہ âsas} \end{array} \right.$		$\left\{ \begin{array}{l} \text{آسِ âsi} \\ \text{آسہ âsa} \end{array} \right.$
2.	$\left\{ \begin{array}{l} \text{m. اُوُسُك ûsuk} \\ \text{f. آسَك âsak} \end{array} \right.$		$\left\{ \begin{array}{l} \text{آسِوہ âsiva} \\ \text{آسَوہ âsava} \end{array} \right.$
3.	$\left\{ \begin{array}{l} \text{m. اُوُس ûs} \\ \text{f. آس âs} \end{array} \right.$		$\left\{ \begin{array}{l} \text{آسِ âsi} \\ \text{آسہ âsa} \end{array} \right.$

futur.

	vorübergehend			dauernd
	sg.	pl.		
1.	آسہ âsa	آسَو âsav	$\left\{ \begin{array}{l} \text{آسان آسہ âsân âsa u. s. w.} \end{array} \right.$	
2.	آسَك âsak	آسِو âsiv		
3.	آسِہ âsih	آسان âsan		

Dubitativ.

— — — —

Optativ und Conditionalis.¹⁾

		praes.	
		sg.	pl.
		1. آسَهَ āsaha	آسَهَو āsahav
		2. آسَهَك āsahak	آسَهَو āsihiv
		3. آسَه_i āsihi	آسَهَن āsahan
		perf.	
sg.	m. {	1. آسَمَتِ آسَهَ āsmut āsaha	
	f. {	آسَمَتِ آسَهَ āsmats āsaha u. s. w.	
pl.	m. {	1. آسَمَتِ آسَهَو āsmati āsahav	
	f. {	آسَمَتِ آسَهَو āsmatsah āsahav u. s. w.	

Precativ 2. s. p. آسِرِهَ. Absolutiv آسِت āsit.

3) يَن yun kommen.

		Imperativ	
		vorübergehend	dauernd
sg.	pl.	يَن يَن	يَن يَن
2. s. p.	2. s. p.	يَن يَن	يَن يَن
3. s. p.	3. s. p.	يَن يَن	يَن يَن

1) Die Optativ- und Conditionalis-Formen sind in der Sprache der Araber nicht mehr gebräuchlich, sondern nur noch in der Sprache der Perser.

2) Die Precativ-Formen sind in der Sprache der Araber nicht mehr gebräuchlich, sondern nur noch in der Sprache der Perser.

Höflichkeitsform.

	sg.	pl.
2.	يَتِ yi-ta	يِيَتُو yiy-i-tav
3.	يِيَتَن yiy-i-tan	يِيَتَن yiy-i-tan

Nom. act. يِنَه yina. Inf. يِن Yun, f. يِنِه yiñi.

Participia.

praes. يَوَان yivān; perf. آمَت āmut, f. آمِچ āmats, pl. آمَت āmati, f. آمِچَة āmatsa; fut. يَوُون yivavun, f. يَوَوَن yivavan, pl. يَوَوَن yivavani, f. يَوَوَنَة yivavañi. Nom. ag. يَنَوُول yinavul, f. يَنَوَاجَن yinavājan, pl. يَنَوَال yinavāli, f. يَنَوَاجِنَة yinavājiñi.

Indicativ.

praes. definit. يَوَان چِهَس yivān chus; praes. indef. = fut.; imperf. يَوَان اَوُس yivān ūsus; perf. آمَت چِهَس āmut chus; plusqpf. آمَت اَوُس āmut ūsus.

Das plusqpf. hat eine Nebenform, die ich nach Mp. hierher setze:

	sg.	pl.
1.	m. آيُوس āyūs (آياس ayās)	آيِي āyiy
	f. آيِيس āyis	آيِيَة āyi

	sg.	pl.
2. {	m. آيُوكَ âyûk (ايَاك âyâk)	آيِيوَة âyiva
	f. آيِيَك âyak ¹⁾	آيِيوَة âyiva ¹⁾
3. {	m. آيُوو âyûv (آيَاو âyâv)	آيِي âyi
	f. آيِي âyi	آيِي âyi

	sg.	aorist.	pl.
1. {	m. آس âs	آي ây	
	f. آيس âyas	آيِي âyi	
2. {	m. آك âk	آوَة âva	
	f. آيَك âyak	آيِيوَة âyiva	
3. {	m. آو âv	آي ây	
	f. آيِي ²⁾ âyi	آيِي âyi	

	vorübergehend	futur.	dauernd
sg.	pl.		
1. يِمَة yima	يِمَو yimav	يَوَان آسَة yivân âsa	u. s. w.
2. يِك yik	يِيو yiyiv		
3. يِيَة yiyi	يِن yin		

Die eingeschlossenen Formen nach Ns.

1) Nur die mit ¹⁾ versehenen sind vokalisiert; man erwartet آيِيك âyik st. آيِيَك âyak (ausgesprochen âyêk).

2) Mp. آي.

fut. exact.

1. sg. آمت آسه āmut āsa f. آمچ آسه āmats āsa

1. pl. آمچ آسه āmati āsav f. آمچ آسه āmatsa āsa u. s. w.

Dubitativ.

— — —

Optativ und Conditionalis (irreal).

praes.

sg.

pl.

1. یمہ yimaha

یمہ yimahav

2. یمک yihak

یمہ yiyihiv

3. یمیہ yiyihi

یمہ yihan

perf.

آمت آسه āmut āsaha u. s. w.

—

Precativ 2. s. p. یمیزه yiyizihi

Absol. یت yit.

4) گچهن gatshun (geben) werden.

Auch dieses Verbum wird häufig als eine Art Hilfszeitwort gebraucht; doch sollen hier nur die Formen aufgeführt werden, welche von آسُن āsun abweichen.

Partic. perf. گومت gūmut, f. گامچ gāmats, p. گامت گامتی, f. گامچ گامچا gāmatsa.

aorist.		
	sg.	pl.
1.	$\left\{ \begin{array}{l} \text{m. گُس} \text{ gūs (کس} \text{ gās)} \\ \text{f. گیس} \text{ gāyas} \end{array} \right.$	$\left\{ \begin{array}{l} \text{گی} \text{ gay} \\ \text{گیہ} \text{ gayi} \end{array} \right.$
2.	$\left\{ \begin{array}{l} \text{m. گُک} \text{ gûk (کک} \text{ gāk)} \\ \text{f. گیک} \text{ gayak} \end{array} \right.$	$\left\{ \begin{array}{l} \text{گَوہ} \text{ gava}^1) \\ \text{گیوہ} \text{ gayiva} \end{array} \right.$
3.	$\left\{ \begin{array}{l} \text{m. گو} \text{ gav} \\ \text{f. گیہ} \text{ (Mp. کی} \text{ gayi}^1) \end{array} \right.$	$\left\{ \begin{array}{l} \text{گی} \text{ gay} \\ \text{گیہ} \text{ gayi} \end{array} \right.$

plusquamperf.²⁾ (Nebenform).

	sg.	pl.
1.	$\left\{ \begin{array}{l} \text{m. گِوس} \text{ gayûs (کِاس} \text{ gayâs)} \\ \text{f. گِیس} \text{ gayis} \end{array} \right.$	$\left\{ \begin{array}{l} \text{گِیی} \text{ gayiy} \\ \text{گِییہ} \text{ gayi}^3) \end{array} \right.$
2.	$\left\{ \begin{array}{l} \text{m. گِوک} \text{ gayûk (کِاک} \text{ gayâk)} \\ \text{f. گِیک} \text{ gayik} \end{array} \right.$	$\left\{ \begin{array}{l} \text{گِیوہ} \text{ gayiva} \\ \text{گِیوہ} \text{ gayiva}^3) \end{array} \right.$
3.	$\left\{ \begin{array}{l} \text{m. گِوو} \text{ gayûv (کِاو} \text{ gayâv)} \\ \text{f. گِیہ} \text{ gayi}^3) \end{array} \right.$	$\left\{ \begin{array}{l} \text{گِیی} \text{ gayiy (gayây)} \\ \text{گِییہ} \text{ gayi (gayâye)}^3) \end{array} \right.$

Die eingeschlossenen Formen nach Ns.

1) Nur diese Formen in Mp. vokalisiert.

2) Keine Form in Mp. vokalisiert.

3) Mp. گِییہ, گِییوہ, گِیی.

Transitive Verba.

Activum.

primitivum

causativum

سُوزُن sūzun schicken

مَارَنَآوُن māranāvun tödten lassen

Imperativ.

sg.

2. سُوز sūz سُوزَتَه sūz-ta

3. سُوزِن sūzin سُوزَتِن sūz-i-tan

مَارَنَآو mārānāv مَارَنَآوَتَه mārānāv-ta

مَارَنَآوِن mārānāvin مَارَنَآوَتِن mārānāvitan

pl.

2. سُوزِو sūziv سُوزِتَو sūz-i-tav

3. سُوزِن sūzin سُوزَتِن sūz-i-tan

مَارَنَآوِو mārānāviv مَارَنَآوِتَو mārānāvitav

مَارَنَآوِن mārānāvin مَارَنَآوَتِن mārānāvitan

dauernd.

سُوزَانِآس sūzān as u. s. w.

مَارَنَآوَانِآس māranāvān ās u. s. w. (vergl. آسُن āsun)

Nom. act.

سُوزَنَه sūzana

مَارَنَآوَنَه mārānāvāna

Infinitiv.

سُوزُن sūzun f. سُوزَنَه sūzañi

مَارَنَآوُن māranāvun f. مَارَنَآوَنَه mārānāvāñi.

Participia.

praesens act.

سُوزَان sūzān

مَارَنَآوَان mārānāvān

perfect pass.

سُوزْمُت sūzmut

مَارَنَآوُمُت mārānāvumut

f. سُوزْمِج sūzmats

مَارَنَآوِمِج mārānāvimats

p. سُوزْمِيت sūzmati

مَارَنَآوِمِيت mārānāvimati

f. سُوزْمِجْه sūzmatas

مَارَنَآوِمِجْه mārānāvimatas

futur act.

سُوزَوُن sūzavun

مَارَنَآوَوُن mārānāvavun

f. سُوزَوَان sūzavan

مَارَنَآوَوَان mārānāvavan

p. سُوزَوَانِ sūzavani

مَارَنَآوَوَانِ mārānāvavani

f. سُوزَوَانِج sūzavañi

مَارَنَآوَوَانِج mārānāvavañi

Nom. ag.

iii. سُوزَانْوُل sūzanvûl

مَارَنَآوَانْوُل mārānāvanvûl

f. سُوزَانْوَاچَن sūzanvâjan

مَارَنَآوَانْوَاچَن mārānāvanvâjan

p. iii. سُوزَانْوَالِ sūzanvâli

مَارَنَآوَانْوَالِ mārānāvanvâli

f. سُوزَانْوَاچِنِج sūzanvâjîñi

مَارَنَآوَانْوَاچِنِج mārānāvanvâjîñi

Indicativ.

praesens definitum.

سُوزَان چَهِس sūzān ches u. s. w.

مَارَنَآوَان چَهِس mārānāvān ches

praesens indefinitum = futur.

imperfectum.

سُوزَان اُوسُس sūzân ūsus u. s. w.

مَارَنَآوَان اُوسُس māranāvân usus

perfectum.

Eine aktive Form fehlt; sie wird durch die passivische Konstruktion mit dem Partic. perf. pass. und dem Praesens des Hilfszeitwortes چہ cha ersetzt, wesshalb das Personalpronomen in den Instrumentalis (p. 318) und das Objekt in den Nominativ zu stehen kommt. Das Perfektum kann auf dreierlei Weise gegeben werden: a) mit dem Personalpronomen im Instrumentalis und dem Partic. perf. pass. mit چہ cha; b) mit dem Personalpronomen im Instrumentalis und dem Partic. perf. pass. in Verbindung mit چہ cha und Wiederholung des Personalpronomens durch das entsprechende Suffix (s. pag. 318¹⁾); c) ohne Personalpronomen nur mit dem Perf. pass. in Verbindung mit چہ cha und Suffix. Der Unterschied der genannten Bildungen wird bei dem Aorist besprochen werden.

plusquamperfectum.

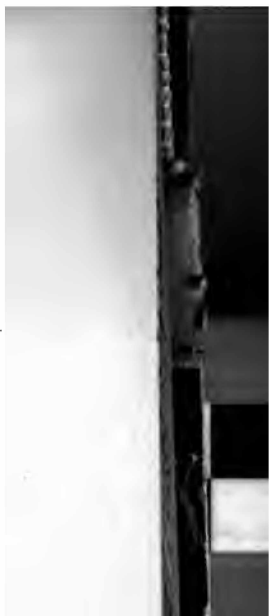
Dieses wird ebenso wie das Perfectum mit Benützung des Aor. des Hilfszeitwortes آسُن āsun behandelt.

1) Mit Ausnahme der 1. pl., welche suffixlos ist.

Perfect.
I Subject (ein Nomen).

	singular	f.	m.	plural	f.
1. a. <i>mir ist geschickt</i>	مه سورمات چهم mi sūzmat ^a cha-m	مه سورمات چهم mi sūzmat ^a cha-m	مه سورمات چهم mi sūzmat ⁱ chi-m	مه سورمات چهم mi sūzmat ⁱ chi-m	مه سورمات چهم mi sūzmat ^a cha-m
b. <i>mir ist geschickt</i>	مه سورمات چهم mi sūzmat ^a cha-m	مه سورمات چهم mi sūzmat ^a cha-m	مه سورمات چهم mi sūzmat ⁱ chi	مه سورمات چهم mi sūzmat ⁱ chi	مه سورمات چهم mi sūzmat ^a cha
c. <i>mir ist geschickt</i>	مه سورمات چهم mi sūzmat ^a cha-m	مه سورمات چهم mi sūzmat ^a cha-m	مه سورمات چهم mi sūzmat ⁱ chi-m	مه سورمات چهم mi sūzmat ⁱ chi-m	مه سورمات چهم mi sūzmat ^a cha-m
2. a. <i>ihm ist geschickt</i>	ته سورمات چه tai sūzmat ^a cha-t	ته سورمات چه tai sūzmat ^a cha-t	ته سورمات چه tai sūzmat ⁱ chi-t	ته سورمات چه tai sūzmat ⁱ chi-t	ته سورمات چه tai sūzmat ^a cha-t
b. <i>ihm ist geschickt</i>	ته سورمات چه tai sūzmat ^a cha-t	ته سورمات چه tai sūzmat ^a cha-t	ته سورمات چه tai sūzmat ⁱ chi-t	ته سورمات چه tai sūzmat ⁱ chi-t	ته سورمات چه tai sūzmat ^a cha-t
c. <i>ihm ist geschickt</i>	ته سورمات چه tai sūzmat ^a cha-t	ته سورمات چه tai sūzmat ^a cha-t	ته سورمات چه tai sūzmat ⁱ chi-t	ته سورمات چه tai sūzmat ⁱ chi-t	ته سورمات چه tai sūzmat ^a cha-t

1) Von mir ist geschickt z. B. der Mann = ich habe den Mann geschickt.

Burhard: Das Verbum der Kāṣmīrī-Sprache.

1887. <i>Philos.-philol. u. hist. Cl. 3.</i> es ist geschieht worden 28	von ihm 1. von uns 2.	a. ¹⁾ تَم سُوزْمَت چِهه tami sūzmut chu	a. ¹⁾ تَم سُوزْمِچ چِهه tami sūzmatṣ cha	a. ¹⁾ تَم ²⁾ سُوزْمَت چِهه tami sūzmati chi	a. ¹⁾ تَم سُوزْمَتچِه چِهه tami sūzamatsa cha
		b. —	—	—	—
		سُوزْمَت چِهِن	سُوزْمِچ چِهِن	سُوزْمَت چِهِن	سُوزْمَتچِه چِهِن
		c. sūzmut chu-n	sūzmatṣ cha-n	sūzmati chi-n	sūzamatsa cha-n
		a. اَسِه سُوزْمَت چِهه	اَسِه سُوزْمِچ چِهه	اَسِه سُوزْمَت چِهه	اَسِه سُوزْمَتچِه چِهه
		asih sūzmut chu	asih sūzmatṣ cha	asih sūzmati chi	asih sūzamatsa cha
		b. —	—	—	—
		c. —	—	—	—

1) تَم tamih von ihr. 2) Eigentlich سُوزْمَت sūzimati.

singular

m

f.

نه سوزمچ جههوه نه سوزمت جههوه
tuh sūzmata chu-vu tuh sūzmut chu-vu

سوزمچ جههوه سوزمت جههوه
sūzmata chu-vu sūzmut chu-vu

تیمو سوزمچ جههوه تیمو سوزمت جههوه
timav sūzmata chu timav sūzmut chu

سوزمچ جهك سوزمت جهك
sūzmata chu-k sūzmut chu-k

سوزمچ جههوه

سوزمچ جههوه

سوزمچ جههوه

plural

m.

f.

تِه سُوْرَمَتِ چِهَوَ

tibi sūzmati chi-va

—

سُوْرَمَتِ چِهَوَ

sūzmati chi-va

تِمَو سُوْرَمَتِ چِه

timav sūzmati chi

سُوْرَمَتِ چِهَك

sūzmati chi-k

تِه سُوْرَمَتِ چِهَوَ

tibi sūzamatsa cha-va

—

سُوْرَمَتِ چِهَوَ

sūzamatsa cha-va

تِمَو سُوْرَمَتِ چِه

timav sūzamatsa cha

—

سُوْرَمَتِ چِهَك

sūzamatsa cha-k

		von mir	von dir	von ihm
			geschickt worden	
ich bin	m.	—	1) چِه بُه سُوزْمُت چِهَس tsi bu sūzmut chu-s	2) تَم بُه سُوزْمُت چِهَس tami bu sūzmut chu-s
	f.	—	چِه بُه سُوزْمِچ چِهَس tsi bu sūzmats cha-s	تَم بُه سُوزْمِچ چِهَس tami bu sūzmats cha-s
du bist	m.	مِه چِه سُوزْمُت چِهَك mi tsa sūzmut chu-k	—	تَم چِه سُوزْمُت چِهَك tami tsa sūzmut chu-k
	f.	مِه چِه سُوزْمِچ چِهَك mi tsa sūzmats cha-k	—	تَم چِه سُوزْمِچ چِهَك tami tsa sūzmats cha-k
er ist sie ist	m.	مِه سُه سُوزْمُت چِهَه mi su sūzmut chu	چِه سُه سُوزْمُت چِهَه tsi su sūzmut chu	تَم سُه سُوزْمُت چِهَه tami su sūzmut chu
	f.	مِه سُه سُوزْمِچ چِهَه mi tsa sūzmats cha	چِه سُه سُوزْمِچ چِهَه tsi su sūzmats cha	تَم سُه سُوزْمِچ چِهَه tami su sūzmats cha

1) ich bin von dir geschickt worden = du hast mich geschickt u. s. w. 2) تَمه tamih von ihr.

von mir

von dir

geschickt worden

1.	m.	—	چہ آس سُوڑمَتِ چَہ
		—	tsi asi sūzmati chi
2.	f.	—	چہ آس سُوڑمَتِ چَہ
		—	tsi asi sūzamatsa cha
3.	m.	مِ تُو سُوڑمَتِ چَہ	—
		mi tuhi sūzmati chi-va	---
4.	f.	مِ تُو سُوڑمَتِ چَہ	—
		mi tuhi sūzamatsa cha-va	---
5.	m.	مِ تِم سُوڑمَتِ چَہ	چہ تِم سُوڑمَتِ چَہ
		mi tim sūzmati chi	tsi tim sūzmati chi
6.		مِ تِم سُوڑمَتِ چَہ	چہ تِم سُوڑمَتِ چَہ
		mi tima sūzamatsa cha	tsi tima sūzamatsa cha

١) تَمِ اَسِ سُوْزَمَتِ چِهه

tami asi sūzmati chi

تَمِ اَسِ سُوْزَهَجَّه چِهه

tami asi sūzamatsa cha

تَمِ تِه سُوْزَمَتِ چِهوه

tami tuhi sūzmati chi-va

تَمِ تِه سُوْزَهَجَّه چِهوه

tami tuhi sūzamatsa cha-va

تَمِ تِم سُوْزَمَتِ چِهه

tami tim sūzmati chi

تَمِ تِم سُوْزَهَجَّه چِهه

tami tima sūzamatsa cha

		von dir	von euch	von ihnen
			geschickt worden.	
ich bin	m.	—	تِه بَه سُوْرْمُت چَهس tuhi bu sūzmut chu-s	تِمَو بَه سُوْرْمُت چَهس timav bu sūzmut chu-s
	f.	—	تِه بَه سُوْرْمِچ چَهس tuhi bu sūzmats cha-s	تِمَو بَه سُوْرْمِچ چَهس timav bu suzmats cha-s
du bist	m.	اَسِه چَه سُوْرْمُت چَهک asih tsa sūzmut chu-k	—	تِمَو چَه سُوْرْمُت چَهک timav tsa suzmut chu-k
	f.	اَسِه چَه سُوْرْمِچ چَهک asih tsa sūzmats cha-k	—	تِمَو چَه سُوْرْمِچ چَهک timav bu sūzmats cha-k
sie ist, er ist	m.	اَسِه سُه سُوْرْمُت چَهه asih su sūzmut chu	تِه سُه سُوْرْمُت چَهه tuhi su sūzmut chu	تِمَو سُه سُوْرْمُت چَهه timav su sūzmut chu
	f.	اَسِه سُه سُوْرْمِچ چَهه asih su sūzmats cha	تِه سُه سُوْرْمِچ چَهه tuhi su sūzmats cha	تِمَو سُه سُوْرْمِچ چَهه timav su sūzmats cha

wir sind

m.

—

f.

—

ihr seid

m.

أَسِيه تِه سُوزْمَتِ چِهَوَه

asih tuhi sūzmati chi-va

f.

أَسِيه تِه سُوزَمَتْسَا چِهَوَه

asih tuhi sūzamatsa cha-va

sie sind

m.

أَسِيه تِم سُوزْمَتِ چِهَه

asih tim sūzmati chi

f.

أَسِيه تِمَه سُوزَمَتْسَا چِهَه

asih tima sūzamatsa cha

von euch

von ihnen

geschickt worden

تُه اَسِ سُوْزَمَتِ چِهه

tuhi asi sūzmati chi

تُه اَسِ سُوْزَهَجَّه چِهه

tuhi asi sūzamatsa cha

—

—

—

—

تُه تِم سُوْزَمَتِ چِهه

tuhi tim sūzmati chi

تُه تِمَه سُوْزَهَجَّه چِهه

tuhi timav sūzamatsa cha

تِمَو اَسِ سُوْزَمَتِ چِهه

timav asi sūzmati chi

تِمَو اَسِ سُوْزَهَجَّه چِهه

timav asi sūzamatsa cha

تِمَو تُه سُوْزَمَتِ چِهوه

timav tuhi sūzmati chi-va

تِمَو تُه سُوْزَهَجَّه چِهوه

timav tuhi sūzamatsa cha-va

تِمَو تِم سُوْزَمَتِ چِهه

timav tim sūzmati chi

تِمَو تِمَه سُوْزَهَجَّه چِهه

timav tima sūzamatsa cha

Plusquamperfect.
I. Subject (ein Nomen).

		m.	singular	f.	m.	plural	f.
es war geschickt worden	von mir	1.	a. مِ سُوْرَمَتِ اُوْسُم	مِ سُوْرَمِچِ اَسَم	مِ سُوْرَمَتِ اَسِم	مِ سُوْرَهَمِچَ اَسَم	مِ سُوْرَهَمَتِ اَسَم
			mi sūzmut ūs-um	mi sūzmats âs-am	mi sūzmati âsi-m	mi sūzamatsa âsa-m	
		b. مِ سُوْرَمَتِ اُوْس	مِ سُوْرَمِچِ اَس	مِ سُوْرَمَتِ اَس	مِ سُوْرَهَمِچَ اَسَه		
	von dir		mi sūzmut ūs	mi sūzmats âs	mi sūzmati âsi	mi sūzamatsa âsah	
		c. سُوْرَمَتِ اُوْسُم	سُوْرَمِچِ اَسَم	سُوْرَمَتِ اَسِم	سُوْرَهَمِچَ اَسَم		
			sūzmut ūs-um	sūzmats âsa-m	sūzmati âsi-m	sūzamatsa âsa-m	
	2.	a. چِ سُوْرَمَتِ اُوْسَت	چِ سُوْرَمِچِ اَسَت	چِ سُوْرَمَتِ اَسِت	چِ سُوْرَهَمِچَ اَسَت		
			tsi sūzmut ūs-ut	tsi sūzmats âs-at	tsi sūzmati âsi-t	tsi sūzamatsa âsa-t	
		b. —	—	—	—		
		c. سُوْرَمَتِ اُوْسَت	سُوْرَمِچِ اَسَت	سُوْرَمَتِ اَسِت	سُوْرَهَمِچَ اَسَت		
			sūzmut ūs-ut	sūzmats âs-at	sūzmati âsi-t	sūzamatsa âsa-t	

1) Von mir war geschickt z. B. der Mann = ich hatte den Mann geschickt u. s. w.

es war geschickt worden

von ihm

1.

a. ^١قَمِ سُوزْمَتِ اُس
tami sūzmut ūs

b. —

c. سُوزْمَتِ اُوسِن
sūzmut ūs-u-n

von uns

2.

a. اَسِهْ سُوزْمَتِ اُس
asih sūzmut ūs

b. —

c. —

singular

m.

f.

قَمِ سُوزْمَجِ اَس
tami sūzmats âs

—

سُوزْمَجِ اَسِن
sūzmats âs-an

اَسِهْ سُوزْمَجِ اَس
asih sūzmats âs

—

—

plural

m.

تَمِ سُوزَمَتِ آسِ
tami sūzmati asi

—

سُوزَمَتِ آسِنِ
sūzmati âsi-n

آسِہ سُوزَمَتِ آسِہ
asih sūzmati âsi

—

—

f.

تَمِ سُوزَهَجَّہ آسَہ
tami sūzamatsa âsah

—

سُوزَهَجَّہ آسِنِ
sūzamatsa âsa-n

آسِہ سُوزَهَجَّہ آسَہ
asih sūzamatsa âsah

—

—

es war geschickt worden

von euch

1.

a. تِه سُوْرَمَت اُوْسُوَه
tuhi sūzmut ūsūva

تِه سُوْرَمَتِ آسُوَه
tuhi sūzmatš āsava

b. —

—

c. سُوْرَمَت اُوْسُوَه
sūzmut ūsūva

سُوْرَمَتِ آسُوَه
sūzmatš āsa-va

von ihnen

2.

a. تِمَو سُوْرَمَت اُوْس
timav sūzmut ūs

تِمَو سُوْرَمَتِ آس
timav sūzmatš ās

b. —

—

c. سُوْرَمَت اُوْسُك
sūzmut ūs-uk

سُوْرَمَتِ آسُك
sūzmatš āsa-k

تِه سُوزَمَتِ آسَوَه
tuhi sūzmati âsi-va

سُوزَمَتِ آسَوَه
sūzmati âsi-va

تِمَو سُوزَمَتِ آسِ
timav sūzmati âsi

سُوزَمَتِ آسَك
sūzmati âsi-k

تِه سُوزَهَجَّه آسَوَه
tuhi sūzamatsa âsava

سُوزَهَجَّه آسَوَه
sūzamatsa âsa-va

تِمَو سُوزَهَجَّه آسَه
timav sūzamatsa asa

سُوزَهَجَّه آسَك
sūzamatsa âsa-k

Barthrud: Das Verbum der Kuguriti-Sprache.

II. Subject (ein Pronomen).

		von mir	von dir	von ihm
			geschickt worden	
ich war	m.	—	1) چِه بُ سُوْرْمُت اُوْسُ	2) تَم بُ سُوْرْمُت اُوْسُ
	f.	—	tsi bu sūzmut ūs-u-s	tami bu sūzmut ūs-u-s
du warst	m.	—	چِه بُ سُوْرْمِچِ آسُ	تَم بُ سُوْرْمِچِ آسُ
	f.	—	tsi bu sūzmut âs-a-s	tami bu sūzmats âs-a-s
er war	m.	مِه چِه سُوْرْمُت اُوْسُك	—	تَم چِه سُوْرْمُت اُوْسُك
	f.	mi tsa sūzmut ūs-u-k	—	tami tsa sūzmut ūs-u-k
sie war, er war	m.	مِه چِه سُوْرْمِچِ آسُك	—	تَم چِه سُوْرْمِچِ آسُك
	f.	mi tsa sūzmats âs-a-k	—	tami tsa sūzmats âs-a-k
sie war, er war	m.	مِه سُو سُوْرْمُت اُوْسُ	چِه سُو سُوْرْمُت اُوْسُ	تَم سُو سُوْرْمُت اُوْسُ
	f.	mi su sūzmut ūs	tsi su sūzmut ūs	tami su sūzmut ūs
sie war, er war	m.	مِه سُو سُوْرْمِچِ آسُ	چِه سُو سُوْرْمِچِ آسُ	تَم سُو سُوْرْمِچِ آسُ
	f.	mi su sūzmats âs	tsi su sūzmats âs	tami su sūzmats âs

1) = du hattest mich geschickt. 2) tamih von ihr.

wir warca	m.	—	چه آسِ سُوَزَمَتِ آسِ
	f.	—	tsi asi sûzmati âsi
ihr warot	m.	—	چه آسِ سُوَزَمَتِ آسَه
	f.	—	tsi asi sûzamatza âsah
en	m.	مِه تُو سُوَزَمَتِ آسَوَه	—
	f.	مِه تُو سُوَزَمَتِ آسَوَه	—
	m.	مِه تِم سُوَزَمَتِ آسِ	چه تِم سُوَزَمَتِ آسِ
	f.	مِه تِم سُوَزَمَتِ آسَه	tsi tim sûzimati âsi
	m.	مِه تِم سُوَزَمَتِ آسَه	چه تِم سُوَزَمَتِ آسَه
	f.	مِه تِم سُوَزَمَتِ آسَه	tsi tima sûzamatza âsa

تَمِ آسِ سُوَزَمَتِ آسِ

tami asi sūzmati âsi

تَمِ آسِ سُوَزَهَجَّهَ آسَه

tami asi sūzamatsa âsah

تَمِ تِهْ سُوَزَمَتِ آسَوَه

tami tuhi sūzimati âsiva

تَمِ تِهْ سُوَزَهَجَّهَ آسَوَه

tami tuhi sūzamatsa âsa-va

تَمِ تِمِ سُوَزَمَتِ آسِ

tami tim sūzmati âsi

تَمِ تِمَه سُوَزَهَجَّهَ آسَه

tami tima sūzamatsa âsa

Burhard: Das Verbun der Kāṣṣṣi-Sprache.

von uns

von euch

von ihnen

geschickt worden

ich war

m.

—

تَهْ بُهْ سُوزْمُتْ اُوسُسْ

tuhi bu sūzmut ūs-us

تِمَوْ بُهْ سُوزْمُتْ اُوسُسْ

timav bu sūzmut ūs-u-s

f.

—

تَهْ بُهْ سُوزْمَچْ آسَسْ

tuhi bu sūzmats âs-a-s

تِمَوْ بُهْ سُوزْمَچْ آسَسْ

timav bu sūzmats âs-a-s

du warst

m.

آسِهْ چَهْ سُوزْمُتْ اُوسُكْ

asih tsa sūzmut ūs-u-k

تِمَوْ چَهْ سُوزْمُتْ اُوسُكْ

timav tsa sūzmut ūs-u-k

f.

آسِهْ چَهْ سُوزْمَچْ آسَكْ

asih tsa sūzmats âs-a-k

تِمَوْ چَهْ سُوزْمَچْ آسَكْ

timav tsa sūzmats âs-a-k

sie war, er war

m.

آسِهْ سُهْ سُوزْمُتْ اُوسْ

asih su sūzmut ūs

تَهْ سُهْ سُوزْمُتْ اُوسْ

tuhi su sūzmut ūs

تِمَوْ سُهْ سُوزْمُتْ اُوسْ

timav su sūzmut ūs

f.

آسِهْ سُهْ سُوزْمَچْ آسْ

asih su sūzmats âs

تَهْ سُهْ سُوزْمَچْ آسْ

tuhi su sūzmats âs

تِمَوْ سُهْ سُوزْمَچْ آسْ

timav su sūzmats âs

wir waren	}	m.	—	تُهَ اِسِ سُوْزَمَتِ اِسِ
			—	tuhi asi sūzmati âsi
		f.	—	تُهَ اِسِ سُوْزَمَتْسَ اِسَہ
			—	tuhi asi sūzamatsa âsa
ihr waret	}	m.	اِسِہ تُهَ سُوْزَمَتِ اِسِوَہ	—
			asih tuhi sūzmati âsi-va	—
		f.	اِسِہ تُهَ سُوْزَمَتْسَ اِسَہ	—
			asih tuhi sūzamatsa âsa-va	—
	{	m.	اِسِہ تِم سُوْزَمَتِ اِسِ	تُهَ تِم سُوْزَمَتِ اِسِ
			asih tim sūzmati âsi	tuhi tim sūzmati âsi
		f.	اِسِہ تِمَہ سُوْزَمَتْسَ اِسَہ	تُهَ ذِمَہ سُوْزَمَتْسَ اِسَہ
			asih tima sūzamatsa âsah	tuhi tima sūzamatsa âsa

تَمَوِ اَسِ سُوْمَتِ اَسِ

timav asi sūzmati âsi

تَمَوِ اَسِ سُوْزَهَجَّهٖ اَسَهٗ

timav asi sūzamatsa âsah

تَمَوِ تِهٖ سُوْمَتِ اَسُوْهٖ

timav tuhi sūzmati âsi-va

تَمَوِ تِهٖ سُوْزَهَجَّهٖ اَسُوْهٖ

timav tuhi sūzamats âsa-va

تَمَوِ تِمِ سُوْمَتِ اَسِ

timav tim sūzmati âsi

تَمَوِ تِمَهٗ سُوْزَهَجَّهٖ اَسَهٗ

timav tima sūzamatsa âsa

Burkhard: Das Verbum der Kāṣmīrī-Sprache.

347

Nebenform des Plusquamperfects.

Subject.

singular				singular			
m.		f.		m.		f.	
a.	سُوْزُوْمَ مِ	سُوْزَايِمَ مِ	es war geschickt worden von uns	a.	اَسِيْهَ سُوْزُوْوِ	اَسِيْهَ سُوْزَايِيْهَ	es war geschickt worden von uns
	mi sūzûm	mi sūzâyam			asih sūzûv	asih sūzâyah	
b.	سُوْزُوْوِ مِ	سُوْزَايِيْ مِ		b.	—	—	
	mi sūzûv	mi sūzâyi			—	—	
c.	سُوْزُوْمَ	سُوْزَايِمَ		c.	—	—	
	sūzûm	sūzâyam			—	—	

es war geschickt worden
von mir

es war geschickt worden
von uns

es war geschickt worden	von dir	a.	چِه سُوزُوت	چِه سُوزَايَت
			tsi sūzūt	tsi sūzāyat
		b.	—	—
	von ihm	c.	سُوزُوت	سُوزَايَت
			sūzūt	sūzāyat
		a.	١) قِم سُوزُور	١) قِم سُوزَاي
			tami sūzuv	sūzāyi
		b.	—	—
		c.	سُوزُون	سُوزَايَن
			sūzûn	sūzāyan

1) قِم tamih von ihr

von euch

- a. تَه سُوْرُوْه
tuhi sūzûva
- b. —
—
- c. سُوْرُوْه
sūzûva

von ihnen

- a. تَمَر سُوْرُوْه
timav sūzûv
- b. —
—
- c. سُوْرُوْك
sūzûk

تَه سُوْرَاوَه
tuhi sūzâva

—
—

سُوْرَايَوَه
sūzâyiva

تَمَر سُوْرَايَه
timav sūzâyih

—
—

سُوْرَايَك
sūzâyak

Aorist.

Dieser hat active Form, wird aber passivisch behandelt; das Personalpronomen kommt in den Instrumentalis zu stehen, das Object wird Subject und die active Form bleibt; im übrigen wie Perfect und Plusquamperfect (s. oben).

Wie das Perfect und Plusquamperfect kann auch der Aorist auf dreierlei Weise gebildet werden; im allgemeinen ist folgendes zu bemerken: geht ein Instrumentalis vorher, so steht ohne Subject gewöhnlich die suffixlose Form; ist dagegen der Instrumentalis aus dem vorhergehenden zu ergänzen oder geht, weil der vorhergehende Satz wegen seines intransitiven Prädikates den Nominativ erfordert, ein Nominativ voraus, so finde ich stets die suffixierte Form, z. B.

دَپُن dapun sprechen, تَم دُپ tam dupü von ihm wurde gesprochen = er sprach; پادشاهَن دُپ pādishâh-an dupü „der König sprach“, aber „der König sprach und schickte“ پادشاهَن دُپ تَه سُوژَن pādishâh-an dupü ta sūz-un = „vom Könige wurde gesprochen und es wurde von ihm geschickt“; oder „der König kam und sprach“ پادشاه آو تَه دُپِن pādishâh âv ta dupun „der König kam und von ihm wurde gesprochen“. Ebenso تَمَو سُوژ timav sūz „von ihnen wurde geschickt“ = sie schickten, aber „der König sprach und schickte Männer“ پادشاهَن دُپ تَه زَن سُوژَن pādishâh-an dupü ta zani sūzin = der König sprach und Männer wurden von ihm geschickt.

In dem Femininum ist a charakteristisch, z. B. سُوژ sūz- während im Masculinum n und im pl. m. i steht; es fi

sich aber auch i im Femininum, z. B. کَرِن karin, während andererseits سُوَزَن sūzan angeführt wird.

Es scheinen die Verba, welche im Aorist ihren Stammvokal a in u verwandeln, im Femininum i zu haben, wie Mp. رَچَہن rachun, aor. 3. s. f. رَچَہن rachin, dagegen سُوَزَن sūzan, insofern ersteres im Aor. رُچَہہ ruch, letzteres سُوَز sūz hat. Auch Intransitiva finde ich mit a. Bis jetzt ist es mir nicht möglich eine andere Unterscheidung mit Sicherheit festzustellen.

Der Ausführung des Aoristes schliesse ich p. 359 den Aorist von دِیُن dyun wegen der Schwierigkeiten, die er bietet, an.

Er kann zugleich als Beispiel für die Behandlung von هِیُن hyun nehmen und solchen Verben dienen, welche im Femininum eine andere Form¹⁾ haben, z. B. هِیُن hyun, aor. هِیُت hyutū, f. هِیَّہ hitsa; تُلُن tulun heben, aor. تُلُ tulū, f. تِج tijā; هِکُن hikun können, aor. هِکُ hikū, f. هِج hica.

Bemerkung: Das Causativum des Perfects und Plusquamperfects, welches neben dem Primitivum hätte ausgeführt werden sollen, folgt aus typographischen Gründen erst pag. 363.

1) Das Nähere weiter unten.

es wurde(n) geschickt

von ihm

von uns

a. سُوزُ قِم

tami sūzū

b. —

c. سُوزُن

sūzu-n

a. سُوزُ آسِه

asih sūzu

b. —

c. —

سُوزَ قِم

tami sūza

—

سُوزَن

sūza-n

سُوزَ آسِه

asih sūza

—

—

تَم سُوَزَ
tami sūza

—
—

سُوَزَن
sūza-n

آسِه سُوَزَ
asih sūza

—
—
—
—

تَم سُوِزِ
tami sūzi

—
—

سُوِزِن
sūzi-n

آسِه سُوِزِ
asih sūzi

—
—
—
—

es wurde(n) geschickt

von euch

von ihnen

I. Subject (ein Nomen).

		singular		plural	
		m.	f.	m.	f.
a.	تُهْ سُوزَوَهْ	tuhi sũzũ-va	تُهْ سُوزَوَهْ	تُهْ سُوزَوَهْ	تُهْ سُوزَوَهْ
b.	—	—	—	—	—
c.	سُوزَوَهْ	sũzũ-va	سُوزَوَهْ	سُوزَوَهْ	سُوزَوَهْ
a.	تِمَوْ سُوزْ	timav sũzu	تِمَوْ سُوزْ	تِمَوْ سُوزْ	تِمَوْ سُوزَوَهْ
b.	—	—	—	—	—
c.	سُوزَكْ	sũzu-k	سُوزَكْ	سُوزَكْ	سُوزَكْ

II. Subject (ein Pronomen, zum Theil mit Doppel-Suffixen).

		von mir	von dir	von ihm
			geschickt	
ich wurde	m.	—	چه سُوژتْهَس بُه tsi sūzuth-as bu	تَم سُوژتْس بُه ¹⁾ tami sūzun-as bu
	f.	—	چه سُوژتْهَس بُه tsi sūzath-as bu	تَم سُوژتْس بُه tami sūzan-as bu
du wurdest	m.	مِه سُوژمَك چَه mi sūzum-ak tsa	—	تَم سُوژنَك چَه tami sūzun-ak tsa
	f.	مِه سُوژمَك چَه mi sūzam-ak tsa	—	تَم سُوژنَك چَه tami sūzan-ak tsa
es wurde	m.	مِه سُوژم سُه mi sūzum su	چه سُوژتْهِن سُه tsi sūzuth-an su	تَم سُوژن سُه tami sūzun su
	f.	مِه سُوژم سُه mi sūzam su	چه سُوژتْهِن سُه tsi sūzath-an su	تَم سُوژن سُه tami sūzan su

1) تَمِه tamih von ihr.

		von mir	von dir
			geschickt
wir wurden	m.	—	چه سُوزِتِ آسِ
		—	tsi sūzit asi
	f.	—	چه سُوزَتِ آسِ
		—	tsi sūzat asi
ihr wurdet	m.	مِه سُوْزُمُوَه تِه	—
		mi sūzim-ū-va tuhi	—
	f.	مِه سُوْزَمُوَه تِه	—
		mi sūzam-a-va tuhi	—
sie wurden	m.	مِه سُوْزِم تِم	چه سُوزِتِ تِم
		mi sū-zim tim	tsi sūzit tim
	f.	مِه سُوْزَم تِم	چه سُوزَتِ تِم ¹⁾
		mi sūzam tim	tsi sūzat tim

1) Ed. karetham.

تَمِ سُوْزَن اَسِ

tami sūzin asi

تَمِ سُوْزَن اَسِ

tami sūzan asi

تَمِ سُوْزَنَوَه تِه

tami sūzin-ava tuhi

تَمِ سُوْزَنَوَه تِه

tami sūzan-ava tuhi

تَمِ سُوْزَن تِم

tami sūzan tim

تَمِ سُوْزَن تِم

tami sūzin tim

		von uns	von euch
			geschickt
ich wurde	m.	—	تُه سُوْزُوْس بُه
		—	tuhi sūzūva-s bu
	f.	—	تُه ³ سُوْزُوْس بُه
		—	tuhi sūzava-s bu
du wurdest er wurde, sie wurde	m.	آسِه سُوْزُك چَه	—
		asih sūzūk tsa	—
	f.	آسِه سُوْزُك چَه	—
		asih sūzak tsa	—
	m.	آسِه ¹ سُوْزُ سُه	تُه سُوْزُوْن سُه
		asih sūzū su	tuhi sūzūva-n su
	f.	آسِه ² سُوْزُ سُه	تُه سُوْزُوْن سُه
		asih sūza su	tuhi sūzava-n su

1) Ed. kar-ū. 2) Ed. kar-ai. 3) Ed. kar-ivan!

تَمَو سُوْزُهَس بُه

timav sūzuh-as bu

تَمَو سُوْزُهَس بُه

timav sūzah-as bu

تَمَو سُوْزَهَك چَه

timav sūzuh-ak tsa

تَمَو سُوْزَهَك چَه

timav sūzah-ak tsa

تَمَو سُوْزُك سُه

timav sūzuk su

تَمَو سُوْزُك سُه

timav sūzak su

		von uns	von euch	von ihnen
			geschickt	
wir wurden	m.	—	تِه سُوژَوَه اَسِ tuhi sūziva asi	تِمَو سُوژَك اَسِ timav sūzik asi
	f.	—	تِه سُوژَوَه اَسِ tuhi sūzava asi	تِمَو سُوژَك اَسِ timav sūzak asi
ihr wurdet	m.	اَسِه ¹⁾ سُوژَوَه تِه asih sūziva tuhi	—	تِمَو سُوژَهَوَه تِه timav sūzih-ava tuhi
	f.	اَسِه ¹⁾ سُوژَوَه تِه asih sūzava tuhi	—	تِمَو سُوژَهَوَه تِه timav sūzah-ava tuhi
sie wurden	m.	اَسِه سُوژِ تِم asih sūzi tim	تِه سُوژَوَه تِم tuhi sūzūva tim	تِمَو سُوژَك تِم timav sūzik tim
	f.	اَسِه ²⁾ سُوژِ تِم asih sūza tim	تِه ³⁾ سُوژَوَه تِم tuhi sūzāva tim	تِمَو سُوژَك تِم timav sūzak tim

1) Ed. kar-inava. 2) Ed. kar-ai. 3) Ed. karivan.

Anmerk. تِه tamih von ihr. — Edg. hat ansser einigen unzweifelhaften Druckfehlern folgende Formen:

ieh von euch (f.) sūzivan, du von uns (f.) sūzinath, er von uns sūzai, ihr von uns sūzināva, sie von uns

... (pl. f.) von euch sūzivan; in ai ist suff. y (dir) angehängt; das andere ist mir unverständlich. Bezüglich der Weglassung der Personalpronomina im Instrum. مِھ mih چہ tsi تَمِ tamī u. s. w. gilt das früher Bemerkte.

Es können auch die Personalpronomina im nom. بُو bu, سُ su, اَسِ asi u. s. w. fehlen, z. B. سُوژتھَس sūzuthas ich wurde von dir geschickt, da t und s die Personen andeutet.

		Aorist von دین dyun.			
		Subj. s. m. (nt.)	Subj. s. f.	Subj. m. p.	Subj. f. p.
es wurden gegeben	1. von mir	a. دیتُم مِ mi dyutu-m	دیتُم مِ mi ditsa-m	دیتُم مِ mi diti-m	دیتُم مِ mi ditsa-m
		b. دیتُم مِ mi dyutū	دیتُم مِ mi ditsa	دیتُم مِ mi diti	دیتُم مِ mi ditsa
		c. دیتُم dyutu-m	دیتُم ditsa-m	دیتُم diti-m	دیتُم ditsa-m
	2. von dir	a. دیتُت چہ tsi dyutu-t	دیتُت چہ tsi ditsa-t	دیتُت مِ mi diti-t	دیتُت چہ tsi ditsa-t
		b. —	—	—	—
		c. دیتُت dyutu-t	دیتُت ditsa-t	دیتُت diti-t	دیتُت ditsa-t
	3. ihm	a. دیتُ تَم ¹⁾ tamī dyutū	دیتُ تَم ¹⁾ tamī dits	دیتُ تَم ¹⁾ tamī diti	دیتُ تَم ¹⁾ tamī ditsah
		b. —	—	—	—
		c. دیتُن dyutu-n	دیتُن ditsa-n	دیتُن diti-n	دیتُن ditsa-n

1) تَمِ tamih von ihr.

		Subj. s. m. (nf.)	Subj. s. f.	Subj. m. p.	Subj. f. p.
es wurde(n) gegeben	von uns	pl. a. أَسِهْ دِيْتُ asih ditsa	أَسِهْ دِيْجْ asih ditsa	أَسِهْ دِيْ asi diti	أَسِهْ دِيْجَهْ asih ditsah
		1. b. —	—	—	—
		c. —	—	—	—
	von euch	a. تُهِيْ دِيْتُوَهْ tuhi dyutü-va	تُهِيْ دِيْجُوَهْ tuhi ditsa-va	تُهِيْ دِيْتُوَهْ tuhi diti-va	تُهِيْ دِيْجُوَهْ tuhi ditsa-va
		2. b. —	—	—	—
		c. دِيْتُوَهْ dyutü-va	دِيْجُوَهْ ditsa-va	دِيْتُوَهْ diti-va	دِيْجُوَهْ ditsa-va
	von ihnen	a. تِمَو دِيْتُ timav dyutu	تِمَو دِيْجَهْ timav ditsa	تِمَو دِيْ timav diti	تِمَو دِيْجَهْ timav ditsa
		3. b. —	—	—	—
		c. دِيْتُكْ dyutu-k	دِيْجَكْ ditsa-k	دِيْكِ diti-k	دِيْجَكْ ditsa-k

Dubitativ¹⁾.

I. Subject (ein Nomen).

		singular		plural	
		m.	f.	m.	f.
es dürfte(n) wohl geschickt worden sein	von mir	a. مِه سُوْزْمُتِ آسِمِ mi sūzmut âsim	مِه سُوْزْمِچِ آسِمِ mi sūzmats âsim	مِه سُوْزْمِتِ آسَنَمِ mi sūzmati âsanam	مِه سُوْزَمِچَّهٔ آسَنَمِ mi sūzamatsa âsanam
		b. مِه سُوْزْمُتِ آسِ mi sūzmut âsi	مِه سُوْزْمِچِ آسِ mi sūzmats âsi	مِه سُوْزْمِتِ آسَن mi sūzmati âsan	مِه سُوْزَمِچَّهٔ آسَن mi sūzamatsa âsan
		c. سُوْزْمُتِ آسِمِ sūzmut âsim	سُوْزْمِچِ آسِمِ sūzmats âsim	سُوْزْمِتِ آسَنَمِ sūzmati âsanam	سُوْزَمِچَّهٔ آسَنَمِ sūzamatsa âsanam
	von dir	a. چِه سُوْزْمُتِ آسِٖتِ tsi sūzmut âsit	چِه سُوْزْمِچِ آسِٖتِ tsi sūzmats âsit	چِه سُوْزْمِتِ آسَنَتِ tsi sūzmati âsanat	چِه سُوْزَمِچَّهٔ آسَنَتِ tsi sūzamatsa âsanat
		b. —	—	—	—
		c. سُوْزْمُتِ آسِٖتِ sūzmut âsit	سُوْزْمِچِ آسِٖتِ sūzmats âsit	سُوْزْمِتِ آسَنَتِ sūzmati âsanat	سُوْزَمِچَّهٔ آسَنَتِ sūzamatsa âsanat

1) Nur in Mp.

		singular	
		m.	f.
es dürfte(n) wohl geschicht worden sein	von ihm	a. ¹⁾ تَم سُوزْمُت آسِن tami sūzmut âsin	¹⁾ تَم سُوزْمِچ آسِ tami sūzmats âsi
		b. —	—
		c. سُوزْمُت آسِن sūzmut âsin	سُوزْمِچ آسِن sūzmats âsin
	von uns	a. آسِہ سُوزْمُت آسِ asih sūzmut âsi	آسِہ سُوزْمِچ آسِ asih sūzmats âsi
		b. —	—
		c. —	—

1) تَمہ tamih von ihr.

plural

m.

f.

¹⁾ تَمِ سُوزَمَتِ آسَن¹⁾ تَمِ سُوزَهَمَجَّه آسَن

tami sūzmati âsan

tami sūzamatsa âsan

—

—

سُوزَمَتِ آسَنَن

سُوزَهَمَجَّه آسَنَن

sūzmati âsan

sūzamatsa âsan

آسِه سُوزَمَتِ آسَن

آسِه سُوزَهَمَجَّه آسَن

asih sūzmati âsan

asih sūzamatsa âsan

—

—

—

—

a. تُهِ سُوْرَمُتِ اِیَوَہ tuhi sūzmut âsiva	تُهِ سُوْرَمِچِ اِیَوَہ tuhi sūzmats âsiva	تُهِ سُوْرَمِتِ اَسَنَوَہ tuhi sūzmati âsanava	تُهِ سُوْرَهَجَّہِ اَسَنَوَہ tuhi sūzamatsa âsanava
b. —	—	—	—
c. سُوْرَمُتِ اِیَوَہ sūzmut âsiva	سُوْرَمِچِ اِیَوَہ sūzmats âsiva	سُوْرَمِتِ اَسَنَوَہ sūzmati âsanava	سُوْرَهَجَّہِ اَسَنَوَہ sūzamatsa âsanava
a. تِمَوِ سُوْرَمُتِ اِیَن timav sūzmut âsi	تِمَوِ سُوْرَمِچِ اِیَن timav sūzmats âsi	تِمَوِ سُوْرَمِتِ اَسَن timav sūzmati âsan	تِمَوِ سُوْرَهَجَّہِ اَسَن timav sūzamatsa asan
b. —	—	—	—
c. سُوْرَمُتِ اِیَک sūzmut âsik	سُوْرَمِچِ اِیَک sūzmats âsik	سُوْرَمِتِ اَسَنَک sūzmati âsanak	سُوْرَهَجَّہِ اَسَنَک sūzamatsa âsanak

II. Subject (ein Pronomen): wie in den früheren Beispielen.

Wir kehren wieder zum Causativum (cf. pag. 333) zurück.

Perfect und Plusquamperfect.

Diese Tempora werden wie die des Primitivs behandelt, nur steht statt سُوْرَمُتِ sūzmut u. s. w.

betreffende part. perf. pass. v. مَارَنَآوُن māranāvun, also مَارَنَآوُمُت māranāvmut statt سُوْرَمُتِ sūzmut, مَارَنَآوِمَاتِ māranāvimati st. سُوْرَمِتِ sūzmati, مَارَنَآوَمَاتِ māranāvamats st. سُوْرَمِچِ sūzmats, مَارَنَآوِمَاتْسَا māranāvimatsa st. سُوْرَهَجَّہِ sūzamatsa.

Aorist causat.

I. Subject (ein Nomen).

		singular		plural	
		m.	f.	m.	f.
ea wurde(n) tödten gemacht	von mir	a. مِمَّ مَارَنُومُ mi mārānūv-u-m	مِمَّ مَارَنَآوَمُ mi mārānāv-a-m	مِمَّ مَارَنَآوِمُ mi mārānāvi-m	مِمَّ مَارَنَآوِمُ mi mārānāvi-m
		b. مِمَّ مَارَنُومُ mi mārānūv	مِمَّ مَارَنَآوُ mi mārānāv	مِمَّ مَارَنَآوُ mi mārānāvi	مِمَّ مَارَنَآوُ mi mārānāvi
		c. مَارَنُومُ mārānūv-u-m	مَارَنَآوَمُ mārānāv-a-m	مَارَنَآوِمُ mārānāvi-m	مَارَنَآوِمُ mārānāvi-m
	von dir	a. چِه مَارَنُوتُ tsi mārānūv-u-t	چِه مَارَنَآوتُ tsi mārānāv-a-t	چِه مَارَنَآوتُ tsi mārānāvi-t	چِه مَارَنَآوتُ tsi mārānāvi-t
		b. —	—	—	—
		c. مَارَنُوتُ mārānūv-u-t	مَارَنَآوتُ mārānāv-a-t	مَارَنَآوتُ mārānāvi-t	مَارَنَآوتُ mārānāvi-t

es wurde(n) tödten gemacht	von ihm	a.	اَتَمِ مَارَنُوْ	اَتَمِ مَارَنَاو
			tami mârânûv-û	tami mârânâv
		b.	—	—
	von uns	c.	مارَنُوْون	مارَنَاون
			mârânûv-u-n	mârânâv-a-n
		a.	اَسِيْه مَارَنُوْ	اَسِيْه مَارَنَاو
			asih mârânûvü	asih mârânâv
		b.	—	—
		c.	—	—

1) اَتَمِ tamih von ihr.

١) تَمِ مَارَنَآوِ

tami mârânâvi

—

مَارَنَآوِ

mârânâvi-n

آسِ مَارَنَآوِ

asih mârânâvi

—

—

١) تَمِ مَارَنَآوِ

tami mârânâvi

—

مَارَنَآوِ

mârânâvi-n

آسِ مَارَنَآوِ

asih mârânâvi

—

—

		singular		plural	
		m.	f.	m.	f.
es wurde(n) tödten gemacht	von euch	a. تُهِ مَارَنُؤُوهَ tuhi mārānûv-û-va	تُهِ مَارَنَآوَهَ tuhi mārānāv-a-va	تُهِ مَارَنَآوَهَ tuhi mārānâvi-va	تُهِ مَارَنَآوَهَ tuhi mārānâvi-va
		b. —	—	—	—
		c. مَارَنُؤُوهَ mārānûv-û-va	مَارَنَآوَهَ mārānāv-a-va	مَارَنَآوَهَ mārānâvi-va	مَارَنَآوَهَ mārānâvi-va
	von ihnen	a. تِمَو مَارَنُؤُوهَ timav mārānûv-û	تِمَو مَارَنَآوَهَ timav mārānāv	تِمَو مَارَنَآوَهَ timav mārānâvi	تِمَو مَارَنَآوَهَ timav mārānâvi
		b. —	—	—	—
		c. مَارَنُؤُوكَ mārānûv-û-k	مَارَنَآوَكَ mārānāv-a-k	مَارَنَآوَكَ mārānâvi-k	مَارَنَآوَكَ mārānâvi-k

II. Subject (ein Pronomen):

— in der Aorist des Primitivs, also: مِ مَارَنُؤُومَكَ چَه mi mārānûvumak tsa von mir wurdest du

Futurum 1).

Primitivum	Causativum
sg.	sg.
1. سُوزَا sūza	مَارَنَاوَا mārānāva
2. سُوزَاك sūzak	مَارَنَاوَاك mārānāvak
3. سُوزَاه sūzih	مَارَنَاوَاه mārānāvih
pl.	pl.
1. سُوزَو sūzav	مَارَنَاوَو mārānāvav
2. سُوزِو sūziv	مَارَنَاوِو mārānāviv
3. سُوزَان sūzan	مَارَنَاوَان mārānāvan

Dubitativ caus.

wie das Primitivum, nur مَارَنُوْمُت mārānūvmut u. s. w. statt سُوزُْمُت sūzinut.

Optativ oder Conditionalis.

Praesens.

Primitiv.	Causativ.
sg.	sg.
1. سُوزَاهَا sūz-aha	مَارَنَاوَاهَا mārānāv-aha
2. سُوزَاهَاك sūz-ahak	مَارَنَاوَاهَاك mārānāv-ahak
3. سُوزَاهِي sūz-ihī	مَارَنَاوَاهِي mārānāv-ihī
pl.	pl.
1. سُوزَاهَو sūz-ahav	مَارَنَاوَاهَو mārānāv-ahav
2. سُوزَاهِو sūz-ihiv	مَارَنَاوَاهِو mārānāv-ihiv
3. سُوزَاهَان sūz-ahan	مَارَنَاوَاهَان mārānav-ahan

1) Personalpronomina pag. 317.

Perfect¹⁾).

1. $\text{مِ سُوْزْمُتْ أَسَہَہ}$ mi sūzmut āsaha

$\text{مِ مَارَنُومُتْ أَسَہَہ}$ mi mārānūvmut āsaha

Construktion passivisch wie im Indicativ perfect.

Precativ¹⁾).

2. s. p. سُوْزِزَہ sūz-izi مَارَنَآوْزَہ mārānāv-izi

Absolutiv.

سُوْزِتْ sūz-it مَارَنَآوْتْ mārānāv-it

Sämmtliche bisher behandelte Verbalformen sind aktive Formen und haben mit Ausnahme des Perfects, Plusquamperfects und Aorists auch aktive Bedeutung; letztere Tempora werden zwar, wie wir oben (pag. 333—366) gezeigt haben, in passivem Sinne gefasst, mussten aber als aktive Formen und Vertreter des deutschen Perfects, Plusquamperfects und Imperfects unter dem Activum aufgeführt werden, denn „von ihm wurde geschickt“ تَمِ سُوْزُ tami sūzū = er schickte; „von ihm ist geschickt worden“ $\text{تَمِ سُوْزْمُتْ چَہَہ}$ tami sūzmut chu = er hat geschickt; „von ihm war geschickt worden“ $\text{تَمِ سُوْزْمُتْ اُوس}$ tami sūzmut ūs = er hatte geschickt; fehlt dagegen der Agens (von wem?), so tritt die eigentliche Passivform ein, zu deren Bildung wir im Folgenden übergehen (z. B. $\text{نَوْکَرِ سُوْزَنَہِ آو}$ naukār sūzana āv der Diener wurde geschickt, dagegen $\text{پادشَہَن سُوْزِ نَوْکَرِ}$ pādshāhan²⁾ sūzū naukār vom Könige wurde der Diener geschickt = der König schickte den Diener.

1) Fehlt in Mp.

2) Der Agens kann übrigens auch durch وَسِيلَہ vasilah (Mittel),

سَیْت set (mit) oder اَتَہَہ atha (Hand) ausgedrückt werden.

Passivum.

Das eigentliche¹⁾ Passivum wird mit dem nom. act. des Hilfszeitworts *يُن* *yun* „kommen“ umschrieben, z. B. „der Mann wurde geschickt“ *زَن سُوَزَنَة آو* *zan sūzana âv* (eigentl. Passiv), oder „der Mann wird geschickt werden“ *زَن سُوَزَنَة* *zan sūzana yiyi*. (Vgl. die Conjugation von *يُن* *yun* „kommen“ pag. 326 sq.).

Imperativ s. 2. *سُوَزَنَة يِنَه* *sūzana yina*; Infin. *سُوَزَنَة يِن* *sūzana yun*; Particip. praes. *سُوَزَنَة يَوَان* *sūzana yivân* — (perf. *سُوَزَمُت* *sūzmut*); fut. *سُوَزَنَة يَوَان* *sūzana yivavûn* (nom. ag.). — Indic. praes. def. *سُوَزَنَة يَوَان چُهَس* *sūzana yivân chus* u. s. w.; praes. indef. = fut.; imperf. *سُوَزَنَة يَوَان اُوُسُس* *sūzana yivân ūsus* u. s. w.; perf. *سُوَزَنَة آمَت چُهَس* *sūzana âmut chus* u. s. w.; plusquamperf. *سُوَزَنَة آيُوس* *sūzana âmut ūsus* (Nebenform *سُوَزَنَة آيُوس* *sūzana âyûs*) u. s. w.; aor. *سُوَزَنَة آس* *sūzana âs* u. s. w.; fut. *سُوَزَنَة يِمَه* *sūzana yima* u. s. w. — Dubitativ²⁾ 1. m. *سُوَزَنَة آمَت آسَه* *sūzana âmut âsa*, f. *آمَه آسَه* — — *âmac âsa*, 2. m. *آمَت آسَه* — — *âmut âsak*, f. *آمَه آسَه* — — *âmats âsak*; 3. m. *آمَت آسَه* — — *âmut âsih*, f. *آمَه آسَه* — — *âmats âsih*;

1) Gegenüber den pag. 333 sq. aufgeführten Formen, durch welche das Perfect, Plusquamperfect und der Aor. act. passivisch ausgedrückt werden.

2) So in Mp.

pl. 1. m. آمَتِ آسَو — — âmati âsav, f. آمَتِ آسَو —
 âmatea âsav; 2. m. آمَتِ آسَو — — âmati âsiv, f. آمَتِ آسَو —
 âmatea âsiv; 3. m. آمَتِ آسَن — — âmati âsan, f. آمَتِ آسَن —
 — — âmatea âsan; Opt. und Cond. سُوَزَنَ يَمَهَ sūzana yimaha
 u. s. w.; Precativ. سُوَزَنَ يَمِزَ sūzana yimi-zi; Ab
 سُوَزَنَ يَت sūzana yit. Das Causativum wird ebenso
 handelt, also: Impt.: مَارَنَآوَنَ يَ māranâvana yi u. s. w.

Intransitive Verba.

Diese haben nur im Aorist und Plusquamperfect i
 eigene Conjugation, sonst werden sie wie سُوَزُن sūzun c
 jugirt; Personalpronomina nach pag. 317.

Aorist.

کھوچُن khûtsun sich fürchten.

sg.		pl.	
1.	m. کھوچَس khûts-us	کھوچِ khûts-i	
	f. کھوچِس khûts-is	کھوچِ khûts-i	
2.	m. کھوچِک khûts-uk	کھوچِو khûts-va	
	f. کھوچِک khûts-ik	کھوچِو khûts-iva	
3.	m. کھوچِ khûts-ū	کھوچِ khûts-i	
	f. کھوچِ khûts	کھوچِ khûts-ih	
کھوچِ khûts			

Plusquamperfect.

(Nebenform von **كُھوچُمُت اَوُسُس** khûtsmut âus).

	sg.	pl.
1.	m. كُھوچُوس khûts-ûs	كُھوچِی khûts-êy
	f. كُھوچِایَس khûts-âyas	كُھوچِیہ khûts-êyih
2.	m. كُھوچُوك khûts-ûk	كُھوچِیوہ khûts-iva
	f. كُھوچِایَك khûts-âyak	كُھوچِیوہ khûts-iyiva
3.	m. كُھوچُور khûts-ûv	كُھوچِی khûts-êy
	f. كُھوچِیہ khûts-êyih	كُھوچِیہ khûts-êyih

Unregelmässiges

oder Lautveränderungen, welche in den Verbalstämmen bei Bildung des Aorists, Plusquamperfects (Nebenform) und des Partic. perf. pass. vor sich gehen.

Allgemeines.

1. In den Feminin-Formen werden auslautende **د d** **گ g** **ل l** in **ج z** verwandelt; **ط t** und **ك k** in **چ c**; auslautende **ت th**, **كھ** und **ٹ th** in **چ ch**; **ت t** in **چ ts**. — **ن n** wird erweicht zu **ny (ñ)**.

Beispiele¹⁾: **هین** hyun nehmen **هیت** hyut f. **هچ** hits; **مٹھن** mathun putzen **مٹھ** muth f. **مچھ** mach; **چٹن** tsatun schneiden **چٹ** tsuṭ f. **چچ** tsac; **دیشن** dēshun sehen (ein

1) 3. s. m. f. des Aor.

altes Verbum) ط دِيُوْثَه dyûth f. طِيْجَه dich; لَدُنْ ladun ba
 لُد lud f. لَاج laj; هِكُنْ hikun können هِيْكْ hyuk f. هِيْم h
 هُكْهُن hukhun trocken sein هُكْهُ hukh f. هُجْهُ huc
 مَنَكُنْ mangun bitten مَنَكْ mung f. مَنَجْ manj; تُلُنْ tulu
 tragen تُلْ tul f. تُجْ tuj, Part. perf. pass. تُلْمَن tulmn
 f. تُجِيعْ tujmits.

مِيْنُن miēnun messen مِيْن myūn f. مِيْن miñ; اَنْنْ anun
 اُن un f. اَنْ any (vergl. 2.)

2. Stammhaftes: a) $\bar{a}$ wird $\bar{u}$ (u¹):

Beispiele²): كَرُنْ karun كُرْ kur; Partic. perf. pass. كُرْمَتْ
 kurnut f. كَرْمِجْ karmats; مُتْسَارُنْ mutsarun, مُتْسُرْ mutsur, Part.
 perf. pass. مُتْسُرْمَتْ mutsurmut; aber: بَاكْشُنْ bakhshun schenken
 بَاكْشْ bakhsh.

b) $\bar{a}$ wird $\bar{u}$: Beispiele: مَانُنْ mānun billigen مُونْ mūn,
 Partic. مُونْمَتْ mūnmūt; مَارُنْ mārun tödten مَارْ mār, Partic
 مَارْمَتْ mārmut; تَرَاوُنْ trāvun verlassen; تَرَاوْمَتْ trāvmut;
 زَالُنْ zālun anzünden زُولْ zūl, Partic. زُولْمَتْ zūlmūt.

3. Folgende Intransitiva schieben ی y vor و و $\bar{u}$ ein
 (vergl. p. 371):

1) Im Fem. kehrt der ursprüngliche Vokal zurück, z. B. كُرْ kur
 f. كَرْ kar von كَرُنْ karun machen; in Mp. wie in mehreren T
 scriptionen auch hier a st. u.

2) 3. s. d. m. f. des Aor.

اَلْيُومُوتُ alun zittern اَلْيُووُ alyûv, Part. perf. pass. اَلْيُومُوتُ
 alyûvmut; بَدُنُ badun gross werden, بُدُنُ buḍun alt sein,
 بَسُن basun wohnen, بَلُن balun gesund sein, پَرَارُن prârun
 warten, پَرَزَلُن prazalun leuchten, پَرَاْدُن prâḍun tröpfeln,
 تَاتُن tatun süß sein, تَاهَدُن thaḍun hoch sein, تِيْثُن tiṭhun
 bitter sein, تَاهَارُن thaharun bleiben, چَاهَتُن chatun weit sein,
 دَارُن darun stammeln, دُورُن dūrun rennen, سَامُن samun sich
 versammeln, کَالُن kalun stumm sein, کُوبُن kubun buckelig sein,
 گُوبُن gubun schwer sein, مَاتُن matun närrisch werden, مَکَلُن
 mukalun frei sein, ناْطُن naṭun erschrecken, نِکُن nikun dünn
 sein, ناْمُن namun sich neigen, ناْوُن navun neu sein, وَاْدُن vuḍun
 fliegen, وُشْنُن vushnun heiss werden, وِيْثُن viṭhun fett werden,
 هُنُن hunun schwellen u. a.¹⁾

Besonderes.

وَاْسُن vasun herabsteigen وَاْثِه vath, پَرِيْجُن pritshun
 (پَرَاتْشُن pratshun) fragen, پَرِيْجِه dazun brennen (intr.)
 دَد dud, مَارُن marun sterben مَوْد mūd (f. مِيْه), رُوْزُن rūzun
 رُوْد rūd (f. رُوْز rūz), مِلَاوُن milavun mischen مِل mil; —
 چِيرُن cīrun quetschen چُور cūr (چِيْوَر cyūr), زِيْنُن zēnun
 بَسِيْغُن besiegen زِيُون zyūn, مِيْلُن mēlun mischen مِيْوِل myūl,

1) Diese Form auf وُو ūv wird bei den meisten der ange-
 zählten Verba in aoristischer Bedeutung gebraucht.

پهیرُن phîrun (پهړن phirun) پُهور phûr (پهړور phyûr),
 گندُن gindun spielen کُند گند (gind), تهکُن thikun
 prahlen تهیک thyuk; — بهُن bihun sitzen بیوټه byûth
 f. بېټه bēth, چپُن tsêṭun zerstossen چوټه tsyûth,
 دېشُن dēshun sehen دیوټه dyûth; — چپُن cyun trinken
 چو cyû (چو civ¹), پپُن pyun fallen پیو pyû (پو piv),
 کھپُن khyun essen کھپو khyû (کھو khiv¹), نیُن nyun
 bringen نیو nyû (نو niv¹); — دیُن dyun geben دیټ dyut
 (دیت dit¹), هیُن hyun nehmen هیټ hyut (هت hit¹); —
 آچُن atsun eintreten چاو tsâv, زپُن zyun geboren werden,
 زاو zâv, نپُرُن nêrun herausgehen دراو drâv, یُن yun
 kommen آو âv; — گچھُن gatshun gehen گَو gav.

Verba composita.

Diese sind mit arabischen und persischen, nur zum Theil mit kaschmir'schen und andern nominibus zusammengesetzt; sie werden im Infinitiv aufgeführt und zwar im Infinitiv masc., wenn das Nomen Masculinum, im Infinitiv femin., wenn das Nomen Femininum ist. Sie gehören sämmtlich in's Wörterbuch (s. El. vocabulary, worin noch sehr viele fehlen) und regieren in Transitiv-Bedeutung den Accusativ, wie einfache Transitive.

1) Mp. چون cûn (mit suff.), کھون khûn (mit suff.), نیون nyûn (mit suff.), دیټن ditan (mit suff.), هیټن hitan (mit suff.)

Personal-Suffixe¹⁾.

چَهہ „sein“ mit Suffixen.

	mir, mich	dir	dich
s. {	1. m. —	چُہسی chus-ay	چُہست chus-a-t
	2. m. چُہکم chuk-um	—	—
	3. m. چُہم chu-m	چُہی chu-y	چُہت chu-t
p. {	1. m. —	چِہی chi-y	چِہت chi-t
	2. m. چِہوم chiva-m	—	—
	3. m. چِہم chi-m	چِہی chi-y	چِہت chi-t
	ihm, ihr	ihn, sie	euch
s. {	1. m. چُہس chus-as	چُہسن chus-an	چُہسوَ chus-a-va
	2. m. چُہگس chuk-as	چُہگن chuk-an	—
	3. m. چُہس chu-s	چُہن chu-n	چُہوَ chu-va
p. {	1. m. چِہس chi-s	چِہن chi-n	چِہوَ chi-va
	2. m. چِہوس chiva-s	چِہون chiva-n	—
	3. m. چِہس chi-s	چِہن chi-n	چِہوَ chi-va
	ihnen, sie		
s. {	1. m. چُہسک chus-a-k	p. {	1. m. چِہک chi-k
	2. m. چُہہک chuh-a-k		2. m. چِہوک chiva-k
	3. m. چِہک chu-k		3. m. چِہک chi-k

1) Damit sind weiter antretende Suffixe gemeint, gegenüber denen, welche im Perf., Plusquamperf. und Aorist antreten

Doppel-Suffix in چھوۛ chu-m-ava und andern, z. B.
 مے تھ چھوۛ ونمت mi tuhi chu-m-ava vunmut von mir
 ist euch gesagt worden, ich habe euch gesagt.

Bem. Nicht zu verwechseln *chiva* ihr seid und *chi-va* wir sind euch, sie sind euch; *chus* ich bin und *chu-s* er ist ihm; *chuk* du bist und *chu-k* er ist ihnen.

Das Femininum mutatis mutandis, also s. 1. چہسی
chas-ay u. s. w.

Ebenso in Formen von آسُن *âsun*, z. B. Aor. اُسُوۥ *ûsû*
 ûs-va er (von) euch.

Die Modi und Tempora mit Personal-Suffixen.

I. Die einfachen Tempora.

Imperativ.

	mir, mich	a.	dir	dich
s.	{ 2. سُوْزُْم sūz-u-m		—	—
	{ 3. سُوْزِيْنَم sūzin-a-m	سُوْزِيْنِي sūzin-a-y	سُوْزِيْنَت sūzin-a-t	
p.	{ 2. سُوْزِيُوْم sūzy-û-m		—	—
	{ 3. wie s. 3.			
	ihm, ihr		ihn, sie	euch
s.	{ 2. سُوْزَس sūz-a-s	سُوْزُن sūz-u-n		—
	{ 3. سُوْزِيْنَس sūzin-a-s	سُوْزِيْنَن sūzin-a-n ¹⁾	سُوْزِيْنَوَه sūzin-a-va	
p.	{ 2. سُوْزِيُوْس sūzyû-s	سُوْزِيُوْن sūzyû-n		—
	{ 3. wie s. 3.			
		ihnen, sie		
s.	{ 2. سُوْزَك sūz-a-k		سُوْزِيُوْك sūzy-ûk	
	{ 3. سُوْزِيْنَك sūzin-ak		3. wie s. 3.	

1) cf. pag. 378 Ann. 1-3.

b.

	mir, mich	dir	dich
s. {	2. سُوزْتَم sūzta-m	—	—
	3. سُوزِيتَانَم sūzitan-a-m	سُوزِيتَانِي sūzitan-a-y	سُوزِيتَانَت sūzitan-a-t

p. {	2. سُوزِيتُوم sūzitū-m	—	—
	3. wie s. 3.		

	ihm, ihr	ihn, sie	euch
s. {	2. سُوزِتَس sūzta-s	سُوزِتِن sūzta-n	—
	3. سُوزِيتَانَس sūzitan-a-s	سُوزِيتَانِن sūzitan-a-n ¹⁾	سُوزِيتَانَو sūzitan-a-va

p. {	2. سُوزِيتُوس sūzitū-s	سُوزِيتُون sūzitū-n	—
	3. wie s. 3.		

ihnen, sie

s. {	2. سُوزِتَك sūzta-k	p. {	2. سُوزِيتُوك sūzitū-k
	3. سُوزِيتَانَك sūzitan-a-k		3. wie s. 3.

Praesens indef. oder Futurum.

	mir, mich	dir	dich
a. {	1. —	سُوزِي sūza-y	سُوزِت sūza-t
	2. سُوزَاهَم sūzah-a-m	—	—
	3. سُوزِم sūzi-m	سُوزِي sūzi-y	سُوزِت sūzi-t

1) cf. pag. 378 Anm. 3.

	ihm, ihr	ihn, sie	euch
s. {	1. سُوَزَسْ sūza-s	سُوَزَن sūza-n	سُوَزُوَّة sūzū-va
	2. سُوَزَهَسْ sūzah-a-s	سُوَزَهَن sūzah-a-n	—
	3. سُوَزِسْ sūzi-s	[سُوَزِن sūzi-n ¹)]	سُوَزِيَّة sūzi-va
		ihnen, sie	
s. {	1. سُوَزَكْ sūza-k	سُوَزَهَكْ sūzah-a-k	سُوَزِيَكْ sūzi-k
	mir, mich	dir	dich
p. {	1. —	سُوَزُوْى sūzū-y	سُوَزُوْت sūzū-t
	2. سُوَزِيُومْ sūzyū-m	—	—
	3. سُوَزَنَمْ sūzan-a-m	سُوَزَنَى sūzan-a-y	سُوَزَنَتْ sūzan-a-t
	ihm, ihr	ihm, sie	euch
p. {	1. سُوَزُوْسْ sūzū-s	سُوَزُونْ sūzū-n	سُوَزُوَّة sūzū-va
	2. سُوَزِيُوسْ sūzyū-s	سُوَزِيُونْ sūzyū-n ²)	—
	3. سُوَزَنَسْ sūzan-a-s	[سُوَزَنَسْ sūzan-a-n ³)]	سُوَزَنَوَّة sūzan-a-va
		ihnen, sie	
p. {	1. سُوَزُوَكْ sūzū-k	سُوَزِيُوكْ sūzyū-k	سُوَزَنَاكْ sūzan-a-k

In derselben Weise wird der Precativ, Conditionalis und das Causativum mit den Suffixen gebildet; ob alle Formen vorkommen, ist zu bezweifeln; oft tritt dafür das selbständige Pronomen ein.

Beispiele: Cond. تَهْرَاوِيُوكْ tharävyûk (caus. 2 p. + k);

Prec.: دَپِيزَسْ dapizi-s, رَاتِيزِنْ ratizi-n.

1) Np. 2, 13 (Matth.) مَارِسْ māri-s.

2) f. سُوَزِيُوسْ sūzyūs Np. 13, 30 (Matth.).

3) Dafür سُوَزَن تَسْ sūzan tas Np. 13 (Matth.) oder سُوَزَن-اَس sūzan-as Np. 20, 19 (Matth.).

Aorist mit Dativ-Suffix.

1. Subject (ein Nomen).

		mir مِه	dir چِه	ihm تَس
es wurde geschickt	von mir	a. —	مِه ¹⁾ سُزُمِي mi sūzum-ay	مِه سُزُمَس mi sūzum-as
		b. —	مِه سُزُي mi sūzū-y	مِه سُزُس mi sūzu-s
		c. —	سُزُمِي sūzum-ay	سُزُمَس sūzum-as
	von dir	a. چِه ²⁾ سُزُتْهَم tsi sūzuth-am	—	چِه سُزُتْهَس tsi sūzuth-as
		b. —	—	—
		c. سُزُتْهَم sūzuth-am	—	سُزُتْهَس sūzuth-as
	von ihm	a. تَم ³⁾ سُزُم tamī sūzu-m	تَم ³⁾ سُزُي tamī sūzu-y	تَم ³⁾ سُزُس tamī sūzu-s
		b. —	—	—
		c. سُزُونَم sūzun-am	سُزُونِي sūzun-ay	سُزُونَس sūzun-as

1) Fem. sūzam-ay; pl. m. sūzim-ay und so durchgängig; z. B. سُزُيْهَس sūzih-is sie (pl. nom.) von ihnen ihm (statt سُزُيْهَس sūzih-as). 2) Auch چِه کُرْت مِه tsi kurut mi. 3) تَم tamih von ihr.

es wurde geschickt

	von uns	von euch	von ihnen	mir مِ	dir چِه	ihm تَس
a.	—	—	—	—	آسِه سُوْزِي asih sūzu-y	آسِه سُوْزِس asih sūzu-s
b.	—	—	—	—	—	—
c.	—	—	—	—	—	—
a.	تِه سُوْزِم tuhi sūzūva-m	—	—	—	—	تِه سُوْزِس tuhi sūzūva-s
b.	—	—	—	—	—	—
c.	سُوْزِم sūzūva-m	—	—	—	—	سُوْزِس sūzūva-s
a.	تِمَو سُوْزِم timav sūzu-m	—	—	—	تِمَو سُوْزِي timav sūzu-y	تِمَو سُوْزِس timav sūzu-s
b.	—	—	—	—	—	—
c.	سُوْزِهَم sūzuh-am	—	—	—	سُوْزِهِي sūzuh-ay	سُوْزِهَس sūzuh-as

es wurde geschickt

	uns أسِه	euch قُة	ihnen تَمَن
von mir	a. —	مِه سُوْزُمَوْدَ sūzum-ava	مِه سُوْزُمَك mi sūzum-ak
	b. —	مِه سُوْزُوْدَ mi sūzu-va	مِه سُوْزُك mi sūzu-k
	c. —	سُوْزُوْدَ sūzu-va	سُوْزُمَك sūzum-ak
von dir	a. چِه سُوْزُت أسِه tsi sūzut asih	—	چِه سُوْزُتْهَك tsi sūzuth-ak
	b. —	—	—
	c. سُوْزُت أسِه sūzut asih	—	سُوْزُتْهَك sūzuth-ak
von ihm	a. تَم سُوْزُ أسِه ¹⁾ tami sūzū asih	تَم سُوْزُوْدَ tami sūzū-va	تَم سُوْزُك tami sūz-uk
	b. —	—	—
	c. سُوْزُن أسِه sūzun asih	سُوْزُنُوْدَ sūzun-ava	سُوْزُنَك sūzun-ak

1) تَمِه tamih von ihr.

es wurde geschickt

von uns

a.

—

b.

—

c.

—

von euch

a.

تُه سُوْزُوْهَ اَسِيه tuhi sūzūva asih

b.

—

c.

سُوْزُوْهَ اَسِيه sūzūva asih

von ihnen

a.

تِيْمَو سُوْزُ اَسِيه timav sūzū asih

b.

—

c.

سُوْزُك اَسِيه sūzuk asih

اَسِيه uns

ihnen تَمِنَ

asih sūzu-k اسِه سُوْزُكْ

—

—

tuhi sūzūva-k تِه سُوْزُوكْ

—

sūzūva-k سُوْزُوكْ

timav sūzu-k تِمَو سُوْزُوكْ

—

sūzuh-ak سُوْزُهَكْ

euch تَهْ

asih sūzū-va اسِه سُوْزُوْهْ

—

—

—

—

—

timav sūzū-va تِمَو سُوْزُوْهْ

—

sūzuh-ava سُوْزُوهَوْهْ

II. Die zusammengesetzten Tempora.

In diesen werden die Suffixe an die betreffenden Hilfsverba angeknüpft, z. B. چُهَسَن وُچَہان chus-an vuchân ich sehe ihn; مِ تِہ چُہمَوہ وُئِمَت mi tuhi chum-ava vunmut von mir ist euch gesagt worden¹⁾.

Das Causativum wird bezüglich der Suffixe, wie oben gezeigt, behandelt.

Die Suffixe werden in ähnlicher Weise auch an die Intransitiva angeknüpft, z. B. چَلِ tsali 3. pl. aor. v. چَلَن tsalun fliehen, چَلِس tsali-s sie flohen vor ihm, سَمُک sam-uk er begegnete ihnen.

Ebenso haben die Infinitive hie und da Suffixe, z. B. کَرُنِی karunu-y (dir).

دِیَن dyun und die ähnlichen²⁾ mit Suffixen.

Imperativ.

	mir, mich	a. dir	dich
s.	2. دِم di-m	—	—
	3. دِیَنَم diyin-a-m	دِیَنِی diyin-ay	دِیَنَت diyin-a-t
p.	2. دِیُوم diyû-m	—	—
	3. wie s. 3.		

1) Auch die Nebenform des Plusquamperfects kann die Suffixe annehmen, z. B. چِه کَرِیَایَمِی mi tsi karyâyam-ay von mir war dir gemacht worden. 2) pag. 311.

	ihm, ihr	ihn, sie ¹⁾	euch
s.	2. دِس di-s	دِن di-n	—
	3. دِينَس diyina-s	دِينِن diyin-a-n (?)	دِينَو diyin-ava
p.	2. دِيُوس diyû-s	دِيُون diyû-n	—
	3. wie s. 3.		
		ihnen, sie ¹⁾	
s.	2. دِك di-k		2. دِيُوك diyû-k
	3. دِينَك diyin-a-k		3. wie s. 3.
		b.	
	mir, mich	dir	dich
s.	2. دِتَم dita-m	—	—
	3. دِتَم دِتَان ditan-a-m	دِتَنِى ditan-ay	دِتَمَت ditan-a-t
p.	2. دِتُوم ditû-m	—	—
	3. wie s. 3.		
	ihm, ihr	ihn, sie ¹⁾	euch
s.	2. دِتَس dita-s	دِتَن dita-n	—
	3. دِتَنَس ditan-a-s	دِتَنَن ditan-an (?)	دِتَنَو ditan-a-va
p.	2. دِتُوس ditû-s	دِتُون ditû-n	—
	3. wie s. 3.		
		ihnen, sie ¹⁾	
s.	2. دِتَك dita-k		2. دِتُوك ditû-k
	3. دِتَنَك ditan-ak		3. wie s. 3.

1) z. B. صَلِيبَ دِيُن saliba dyun = kreuzigen c. acc. (Matth. 27, 22, 23).

Praesens.			
	mir, mich	dir	dich
s.	1. —	دِمَى dima-y	دِمَت dima-t
	2. دِهَم dih-a-m	—	—
	3. دِيَم diyi-m	دِيِي diyi-y	دِيَت diyi-t
p.	1. —	دِمْوَى dimû-y	دِمْوَت dimû-t
	2. دِيَوْم diyû-m	—	—
	3. دِنَم din-a-m	دِنَى din-ay	دِنَت din-a-t
	ihm. ihr	ihn, sie ¹⁾	euch
s.	1. دِمَس dima-s	دِمَن dima-n ²⁾	دِمَوَّه dimu-a-va
	2. دِهَس dih-a-s	دِهَن dih-a-n	دِهَوَّه dih-a-va
	3. دِيَس diyi-s	دِيِن ³⁾ diyi-s	دِيَوَّه diyi-va
p.	1. دِمْوَس dimû-s	دِمْوَن dimû-n	دِمْوَوَّه dimû-va
	2. دِيَوْمَس diyû-s	دِيَوْمَن diyû-n	دِيَوْمَوَّه diyû-va
	3. دِنَس din-a-s	[دِنَن din-an ⁴⁾]	دِنَوَّه din-a-va

1) Siehe Anm. 1 S. 384.

2) Aber دِمْوَنَوَّه dimûn-ava ich gebe ihn euch (Doppel-Suffix).

3) Np. مَارِس mārīs er tödtet ihn.

4) Dafür دِن تَس din tas oder دِنَس din-as (cf. Np. Matth. 30,

ihnen sie¹⁾

s.	1. دِمَاكَ dima-k	p.	1. دِمُوكَ dimû-k
	2. دِهَاكَ diha-k		2. دِيُوكَ diyû-k
	3. دِيَاكَ diyî-k ²⁾		3. دِيَاكَ din-a-k

Aorist.

	mir	dir	ihm, ihr
s.	1. —	دِيُتِي dyntu-y ³⁾	دِيُتْس dyutu-s ³⁾
		دِيُتُمِي dyutum-ay	دِيُتُمَس dyutum-as
	2. دِيُتُّم dyutut-am	—	دِيُتُّس dyutut-as
	3. دِيُتُّم dyutu-m	دِيُتِي dyutu-y	دِيُتْس dyutu-s
p.		دِيُتُّنِي dyutün-ay	دِيُتُّنَس dyutün-as
	1. —	دِيُتِي dyutu-y	دِيُتْس dyutu-s
	2. دِيُتُّوَم dyutüva-m	—	دِيُتُّوَس dyutüva-s
	3. دِيُتُّم dyutu-m	دِيُتِي dyutu-y	دِيُتْس dyutu-s
	دِيُتُّهُم dyutüh-am	دِيُتُّهُي dyutüh-ay	دِيُتُّهُس dyutüh-as

1) Siehe Anm. 1 S. 384.

2) Np. يِيَاك yiyak v. يُون yun (l) (Matth. 5, 9).

3) Bei gleichlautenden unterscheidet das Personalpronomen (Instrumentalis). Manche Formen sind zweifelhaft.

Femin. und Masculin. nach pag. 359, z. B. دِيُتُّوَم dyutüva-m

von هَيْن hyun دِيُتُّوَم hitavam: دِيُتُّوَم hitay von uns — dir.

uns

euch

ihnen

1. — دِیْتُو dyutū-va دِیْتُک dyutu-k
 دِیْتُمَو dyutum-ava دِیْتُمَک dyutum-ak
2. دِیْتُت اَسِی dyutut asih — دِیْتُتَک dyutut-ak
3. دِیْتُت اَسِی dyutu asih دِیْتُو dyutū-va دِیْتُک dyutu-k
 دِیْتُن اَسِی dyutun asih دِیْتُنَو dyutun-ava دِیْتُنَک dyutun-ak

1. — دِیْتُو dyutū-va دِیْتُک dyutu-k
2. دِیْتُو اَسِی dyutūva asih — دِیْتُو_k dyutūva-k
3. دِیْتُت اَسِی dyutu asih دِیْتُو dyutū-va دِیْتُک dyutu-k
 دِیْتُک اَسِی dyutuk asih دِیْتُهُو dyutūh-ava دِیْتُهُک dyutūh-ak

Aehnlich Sg. feminin. und Pl. masc., fem. nach der Tafel
 pag. 359.

Es folgen nun die unregelmässigen Zeitwörter nach Mp.,
 wobei jedoch zu bemerken, dass mehrere unter ihnen ganz regel-
 mässig sind; einige aber in der Vokalisierung u. s. w. von El.
 Vocab. und Np. abweichen.

Unregelmässige Zeitwörter (nach Mp.).

Infinitiv	Bedeutung	Imperativ 2. p. sg.	Partic. perf. pass.	Praes. = Fut. 3. p. sg.	Aorist 3. p. sg.
آَدَرُنْ âdarun	knieten	آَدِرْ	آَدَرْمَتْ	آَدِرِهْ	آَدَرُنْ
آَسُنْ âsun	sein	آَسْ	آُوسْمَتْ	آَسِهْ	آُوسْ
آَزْمَاوُنْ âzmāvun	versuchen	آَزْمَاوْ	آَزْمُوْمَتْ	آَزْمَاوِهْ	آَزْمُوُونْ
آَسُنْ asun	lachen	آَسْ	آَسْمَتْ	آَسِهْ	(آُسْ) آَسُنْ
آَلُنْ alun	zittern	آَلْ	آَلِيُوْمَتْ	آَلِهْ	آَلِيُووْ
آَانُنْ anun	bringen	آَانْ	آَانْمَتْ	آَانِهْ	(آَانْ) آَانُنْ
بُزُنْ (بُوزُنْ) buzun (būzun)	braten	بُزْ	بُزْمَتْ	بُزِهْ	(بُوزُنْ) بُزُنْ
بُوزُنْ būzun	rösten	بُوزْ	بُوزْمَتْ	بُوزِهْ	بُوزُنْ
بِيَهُنْ bihun	sitzen	بِيَهْ	بِيُوْتَهْمَتْ	بِيَهْ	بِيُوُونْ
پَرَتَشُونْ pratshun	fragen	پَرَتَشِهْ	پَرَتَشْمَتْ	پَرَتَشِهْ	(پَرَتَشِهْ) پَرَتَشُونْ
پَرَاْدُونْ praḍun	tröpfeln	پَرَاْدْ	پَرَاْدِيُوْمَتْ	پَرَاْدِهْ	پَرَاْدِيُووْ

پَرَزْکُن prazalun
 پَرَزْنَن parzanun
 پَرُن parun
 پُشَرُن pusharun
 تَچْهَن tachun
 تَرَاوُن trāvun
 تُلُن tulun
 تُولُن tûlun
 تَهاوُن thâvun
 چُن cun
 چِيرُن cîrun
 چَ chakun
 چَ chalun

scheinen
 erkennen
 lesen
 anvertrauen
 zerreißen
 verlassen
 tragen
 aufheben
 haben
 trinken
 auspressen
 verbreiten
 waschen

پَرَزْک
 پَرَزْن
 پَر
 پُشَر
 تَچْهه
 تراو
 تُل
 تُول
 تَهاو
 چه
 چیر
 چَک
 چَهل

پَرَزَلِیوو
 (پَرَزُن) پَرَزْن
 پُرُن
 (پُشَر) پُشَرُن
 (نُچَه) نُچَهْن
 (تُرُوو) تُرُووُن
 (تُل) تُلُن
 تُولُن
 (تُهوون) تَهوُن
 چُون
 چُورُن
 چَهِکُن
 چَهِلُن

پَرَزَلِه
 پَرَزَنَه
 پَرَه
 پُشَرَه
 نُچَهه
 تُرَاوَه
 تُلَه
 تُولَه
 تَهوَه
 چِهه
 چِهَرَه
 چَهِکَه
 چَهِلَه

پَرَزَلِیوُمُنْ
 پَرَزْنُمُنْ
 پُرُمُنْ
 پُشَرُمُنْ
 نُچَهْمُنْ
 تُرُووُمُنْ
 تُلْمُنْ f. تُجِیچْ
 تُولُمُنْ
 تَهوُمُنْ
 چوُمُنْ
 چورُمُنْ
 چَهِکُمُنْ
 چَهِلُمُنْ

Infinitiv	Bedeutung	Imperativ 2. p. sg.	Partic. perf. pass.	Praes. = Fut. 3. p. sg.	Aorist 3. p. sg.
چاپن tsäpun	nagen	چاپ	چوپت	چاپه	چوپن
چارن tsärun	pflücken	چار	چورمت	چاره	چورن
چسُن tsäfun	schneiden	چس	چسٹ	چيه	چسٹ
چسنبُن tsunbun	durchbohren	چسنب	چسنبٹ	چنبه	چسنبن
چلن tsalun	fliehen	چل	چلٹ	چله	چل
چسahun	kosten	چه	چھٹ	چهه	چھن
چسٹن tsifun	zerstossen	چسٹ	چسٹون	چنبه	چسٹون
دازن dazun	brennen	دز	ددمٹ	دِزه	دز
دین dyun	geben	ده	دیت	دیه	دین
دوون duvun	kehren	دو	دومت	دوه	دوون
رچهن rachun	ernähren	رچهه	رچنٹ	رچهه	رچهن
رانن ranun	kochen	رن	رنٹ	رنه	رن

رُوزُن rāzun	bleiben	روز
زَانُن zānun	wissen	زان
زَيْن zyun	gebären, geboren werden	زَو
سُون suvun	nähen	سَو
شُنْگُن shungun	schlafen	شُنْک
فِيرُن firun	wandern	فیر
فَهْنُ fhahun ¹⁾	spalten	فَهْط
فُهْنُ fhuṭun	brechen	فُهْط
فُهْلُن fhulun	blühen	فُهْل
فَهْيَانُن fhiānun	sehen	فَهْيَان
کَدُون kaḍun	herausziehen	کَدْط
karun	machen	کَر

1) فِه fh = پِه ph. 2) Sonst کَرْمُتْ, کَرُون.

روڊ
زُونڻ
زاو
سُون
شُنک
فِيږور
فُهٖط
فُهٖط
فُهٖل
فُهِيوَنڻ
گَدُن
گَرُن²

رُوڙه
زَايه
زَوه
سُوَه
شُنکِه
فِيږِه
فُهٖط
فُهٖټه
فُهٖله
فُهِيَانِه
گَدِه
گَرِه

رودُمٓت
زونُمٓت
زَاُمٓت
سُوُمٓت
شُنکُمٓت
فِيږورُمٓت
فُهٖط
فُهٖمٓت
فُهٖټ
فُهٖمٓت
فُهٖلُمٓت
فُهِيوَنُمٓت
گَدُمٓت
گَرُمٓت²

Infinitiv	Bedeutung	Imperativ 2. p. sg.	Partic. perf. pass.	Praes. = Fut. 3. p. sg.	Aorist 3. p. sg.
کاشن kashun	kratzen	کش	کَشِت	کَشِه	کَشَن
کهنن khanun	graben	کهن	کَهَنِت	کَهِنِه	کَهَنَن
کهنن khyun	essen	کِهه	کِهَمِت	کِهِيه	کِهون
گتاهن gatahun	gehen	گتاهه	گَتَمِت	گَتِيه	گَم
گالن galun	schmelzen	گل	گَلِت	گَلِه	گَل
گنزارن ganzarun	zählen	گنزر	گَنَزَمِت	گَنَزِه	گَنَزَن
گندون gindun	spielen	کند	کِنْدَمِت	کِنْدِه	کِنْدَن
گندون gandun	binden	گنط	گَنْدَمِت	گَنْدِه	گَنْدَن
گهنن gahun	mahlen	گه	کَهَنِت	کَهِه	کَهَنَن
لاین layun	schlagen	لای	لَوِیَمِت	لَوِيه	لَوِیَن
لبن labun	nehmen	لب	لَبِت	لَبِه	لَبَن
لاسین lasun	leben	لس	لَسَمِت	لَسِه	لَسَن

لِکْهِن	likhun	schreiben	لِکْه
لَمُنْ	lamun	ziehen	لَم
لِوُنْ	livun	lecken	لِو
لُونُنْ	lûnun	ernöten	لُون
لَیْنْ	layun	gelten	لَی
مَارُنْ	mârun	töden	مَار
مَانُنْ	mânun	schätzen	مَان
مَاتُنْ	matun	närrisch werden	مَات
مَاتْهِنْ	mathun	reiben	مَاتْه
مُتْسَارُنْ	mutsarun	öffnen	مُتْسَار
مَرُنْ	marun	sterben	مَر
مِلَانَاوُنْ	milanâvun	mischen	مِلَانَاو
مَنْکُنْ	mangun	bitten	مَنْک

لِكْهِن
لَمَنْ
لِوُنْ
لُونُنْ
لِي
مُورُنْ
مُونُنْ
مَتِيُووْ
مَتِهِنْ
چِرُنْ
مُونْ
مِلَنُووُنْ
مَنكُنْ

لِكْهَه
لَمِه
لِوَه
لُونَه
لِيَه
مَارَه
مَانَه
مَتِه
مَتِهَه
چِرَه
مَرَه
مِلَنَاهَه
مَنكَه

لِكْهَمْتْ
لُمْتْ
لِوَمْتْ
لُونَمْتْ
لِيمْتْ
مُورَمْتْ
مُونَمْتْ
مَتِيُوَمْتْ
مَتِهَمْتْ
چِرَمْتْ
مُونَمْتْ
مِلَنُووَمْتْ
مَنكَمْتْ

Infinitiv	Bedeutung	Imperativ 2. p. sg.
نَطَنَ naṭun	zittern	نَط
نَمَنَ namun	nicken, sich neigen	نَم
نِيرُنَ nêrun	herausgehen	نِير
نِيْنُ nyun	nehmen	نِه
وَتَهْرُنَ vatharun	ausbreiten	وَتَهْر
وُتْهِنَ vuthun	sich erheben	وُتْهَه
طَ وَتْهِنَ vithun	dick werden	ط وَتْهَه
وِچُنَ vitsun	enthalten sein	وِچ
وَدُنَ vadun	weinen	وَد
طَ وَدُنَ vuḍun	fliegen	ط وَد
وَسنَ vasun	herabsteigen	وَسن
وَئِنَ vanun	sprechen	وَئِن

Aorist
3. p. sg.
طَ،
نَيِّو
نَيِّو
نَ، ار
نَيِّون
وَنَهْرَن
وَنَهْ
طَ،
وَنَهِيرو
وَجْ
وَدَن
طَ،
وَدِيرو
وَنَهْ
وَنَن

Praes. = Fut.
3. p. sg.
طَ،
نَيِّه
نَيِّه
نَيِّه
وَنَهْرَه
وَنَهْ
طَ،
وَنَهْ
وَجْ
وَدَهْ
طَ،
وَدَهْ
وَسَهْ
وَنَهْ

Partic.
perf. pass.
طَ،
نَمِت
نَمِيوُمِت
دَ، اُمِت
نَيِّوُمِت
وَنَهْرُمِت
وَنَهْمِت
طَ،
وَنَهِيوُمِت
وَجْمِت
وَدُمِت
طَ،
وَدِيوُمِت
وَنَمِت
وَنَمِت

وَوُن vavun	pflanzen, säen	وَو
وُونُن vûnun	weben	وُون
هَارُن hârûn	fallen lassen	هَار
هَاوُن hâvun	zeigen	هَاو
هِيْچِهِن hichun	lernen	هِيْچِه
هِيْكُن hikun	können	هِيْك
هُكُهِن hukhun	trocknen	هُكُه
هُنُن hunun	schwellen	هُن
هِيْن hyun	nehmen	هِيْ
يَاتْشُون yatshun	wünschen	يَاتْشِه

وَوْن
وَوْنُن
هُوْرُن
هُوْرُون
هَإِچْهِن
هَکْن
هُکْه
هُنِیْو
هَتْن
يَإِچْهِن

وَوَه
وَوْنِه
هَارَه
هَارَه
هَإِچْهَه
هَکَه
هُکْهَه
هُنَه
هَیَه
يَإِچْهَه

وَوْمُت
وَوْنْمُت
هُوْرْمُت
هُوْرْمُت
هَإِچْهْمُت
هَکْمُت
هُکْهْمُت
هُنِیْوْمُت
هَتْمُت
يَإِچْهْمُت

A n h a n g I.

Beispiele von Verben im Aorist oder Plusquamperfectum¹⁾
(bei transitiven passivisch gebraucht).

1. آچُن atsun eintreten, aor. 3. p. f. چایہ tsâyih.
2. آنُن anun bringen, aor. 3. s. m. مِ اُن mi un von mir, اُنْتُ چہ tsi unut von dir, 3. s. f. اُن تَمِ اَن tami añi von ihm, اُن آسہ اَن asih añi von uns, 3. s. m. اُن تہ اَنوہ tuhi unva von euch, اُن تَمَو اُن timav un von ihnen, 3. p. m. اُن تَمَو اَن timav ani von ihnen, 3. s. m. اُنک unuk von ihnen, 3. p. m. اُنک anik von ihnen.
3. اُدراوُن udrâvun (caus. v. اُدُر udur nass) nass machen, aor. 3. s. m. اُدرووُن udrûvu-n von ihm.
4. باکراوُن bâgrâvun (caus. v. باکِرُن bâgrun), aor. 3. p. m. باکراوِک bâgrâvik von ihnen.
5. بَچُن bacun gerettet werden, übrig bleiben, plusqpf. 3. p. m. بَچِی bacêy.
6. بَچراوُن bacrâvun (caus. v. بَچُن bacun, v. vorigen) retten, helfen, aor. 3. p. m. بَچراوِن bacrâvin von ihm.
7. مِ بَخْشُن bakhshun schenken, aor. 3. s. m. مِ بَخْشِی bakhshuy von mir-dir, 3. s. f. تَمِ بَخْش tami bakhsh von ihm, 3. s. m. بَخْشَنَس bakhsh(ü)nas von ihm-ihm, 3. s. m. تَمِن

1) Sämmtliche Formen sind aus der Lektüre geschöpft.

٭٭٭ timan bakhshu von ihm-ihnen (vorausgeht durch ٭ ta getrennt ٭ tamî).

8. ٭٭٭ badalun sich verändern, plusquampf. 3. s. f. ٭٭٭ badalêyih.

9. ٭٭٭ baḍun gross werden, wachsen, plusqupf. 3. s. m. ٭٭٭ badyûv, 3. p. m. ٭٭٭ badêy.

10. ٭٭٭ balun gesund werden, plusqupf. 3. s. m. ٭٭٭ balyûv, 3. s. f. ٭٭٭ balêyih, 3. p. m. ٭٭٭ balêy.

11. ٭٭٭ balrâvun (caus. v. vorherg.) gesund machen, heilen, aor. 3. p. m. ٭٭٭ tami balrâvi von ihm, 3. p. m. ٭٭٭ balrâvin von ihm.

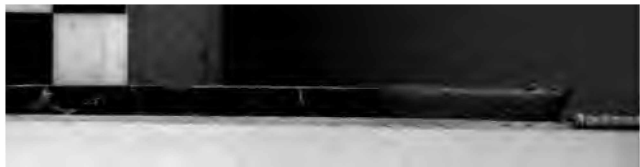
12. ٭٭٭ bîni werden, geschehen, aor. 3. p. m. ٭٭٭ bîni.

13. ٭٭٭ bihun sitzen, aor. 3. s. m. ٭٭٭ byûṭh, 3. p. m. ٭٭٭ bêṭhi.

14. ٭٭٭ bihanâvun (caus. v. vorigen) hinsetzen, aor. 3. p. m. ٭٭٭ bihanûvuk von ihnen.

15. ٭٭٭ bûzun hören, aor. 3. s. m. ٭٭٭ bûzun von ihm, 3. s. nt. ٭٭٭ tami bûz von ihm; ٭٭٭ timav bûz von ihnen, ٭٭٭ bûzuk von ihnen, ٭٭٭ tuhi bûzva von euch, 3. s. f. ٭٭٭ tami bûz von ihm, 3. p. f. ٭٭٭ tami bûza von ihm, ٭٭٭ timav bûza von ihnen.

16. ٭٭٭ pratshun fragen (Jdn. dat., deshalb un-

persönlich construiert), aor. 3. s. nt. **تَمِ تَيْنَ** *prutsh*, **تَمِ تَيَمَانِ** *tami timan* von ihm-ihnen = er fragte sie; **تَمِ تَمَوْتَسَ** *timav tas* von ihnen-ihm = sie fragten ihn; **تَمِ تَمِ پَرُجْهَكِ** *tami prutshik* von ihm-ihnen = er fragte sie; **تَمِ تَمِ پَرُجْهَنَسَ** *tami prutshūnas* von ihm-ihm = er fragte ihn; **تَمِ تَمِ پَرُجْهَسَ** *tami prutshus* von ihm-ihm = er fragte ihn; **تَمِ تَمِ پَرُجْهَنَكِ** *prutshūnak* von ihm-ihnen = er fragte sie.

17. **پَرُجْهَنَاوُنَ** *prutshanâvun* (caus. v. vorigen) fragen lassen (Jdn. dat.), aor. 3. s. nt. **پَرُجْهَنُووَنَسَ** *prutshanûvnas* von ihm-ihm: er liess ihn fragen.

18. **پَرُونِ** *parun* lesen, aor. 3. s. nt.: **تُهَ پُرَوَهَ** *tuhi purva* (es wurde von euch gelesen) = ihr habt gelesen, verneinend und fragend **تُهَ پُرَوَهَنَا** *tuhi purva-nâ*.

19. **پَرَزَلُنَ** *prazalun* leuchten, plusquamperf. 3. s. m. **پَرَزَلِيُووُ** *prazalyûv*.

20. **پَرَزَنَاوُنَ** *parzanâvun* (caus. v. **پَرَزَنُنَ** *parzanun* erkennen) prüfen, aor. 3. s. m. **تَمَو پَرَزَنُووُ** *timav parzanûv*.

21. **پَاكُنَ** *pakun* gehen, wandeln; **پَاتَهَ** *pata* nachfolgen, **طَ بُونْثَهَ** *bûnth* vorübergehen, **اُورْهَنَ پَهَنَ** *ûrihun pahan* weiter wandern, aor. 3. s. m. **پُكُ** *puku* **پُكُ** *puk*, 3. s. f. **پَچَ** *pac*, 1. p. m. **پَاكِ** *paki*, 2. p. m. **پَاكِوَهَ** *pakiva*, 3. p. m. **پَاكِ** *paki*, 3. p. f. **پَاكِهَ** *pacih*.

22. ^طپُون pyun fallen, aor. 3. s. m. ^طپُو pyū, ^طپِو piv¹),
3. s. f. ^طپِیہ piyih, 3. p. m. ^طپِی piy.
23. ^طپھٹن phuṭun ertrinken; bersten, zerreißen, aor.
3. s. m. ^طپھٹ phuṭh.
24. ^طپھٹارَوَن phuṭarāvun (caus. v. ^طپھٹارَن phuṭarun
brechen [tr.]), 3. p. f. ^طپھٹارَیَن phuṭarāvin von ihm.
25. ^طپھیرَن phirun (^طپھیرَن phirun) sich wenden, ab-
wenden; umkehren; wandern; ^طکَن (c. dat.) sich gegen Je-
mand hinwenden, ^طبُتھه buth sich abwenden v. Jd. (dat.);
^طپُت put umkehren; (^طشُهرَت shuhrat) sich verbreiten (dat.),
aor. 3. s. f. ^طپھیر phir, ^طپھیر phir.
26. ^طتَرَن tarun quer gehen, kreuzen, ^طآپُور apūr (^طیَپُور
yapūr) hinüberfahren, herüberfahren, übersetzen (^طناوہ کیت
nāvi kyat in einem Schiffe).
27. ^طتَرَوَن trāvun verlassen, hinwerfen; aussenden; los-
lassen; übergeben, ^طبُن bun hinablassen, ^طنِیَر nibar hinaus-
stossen, ^طرَوَن rūd regnen lassen, Regen senden, ^طوَت vat Platz
machen; aor. 1. s. m. ^طچہ ترَوَتھس bu von
dir, 3. s. m. ^طتَمِ ترَوَن tamī trāv von ihm, ^طاَسِی ترَوَن asi trāv
von uns, ^طتَرَوَن trāvun von ihm, ^طتَرَوُک trāvuk von ihnen;
^طتَرَوَا trāva von euch, 3. s. f. ^طتَرَاوَن trāvan von ihr, 3. p. m.
^طتَرَاوِک trāvik von ihm, von ihnen.

1) Sprich: peo.

28. **تُلُنْ** tulun aufheben, ertragen; **تُهدْ** aufschlagen (die Augen); aor. 3. s. m. **مِ تُلْ** mi tul von mir, 3. s. f. **تَمِ تُجْ** tami tuj von ihm; **تُجِكْ** tujik von ihnen, 3. p. m. **تَمِ تُلِوْ** tuliva von euch, **تُلِكْ** tulik von ihnen, 3. p. f. **تَمِ تُجِوْ** tami tujih von ihm, **تُجِوْ** tujiva von euch, **تُجِكْ** tujik von ihnen.

29. **تَهْرُنْ** thavun setzen, legen, stellen; besitzen, haben; **نَادْ** nâd rufen, nennen (Jd. dat.), **تَلْ دُبَرْتْ** unter etwas verbergen; aor. 3. s. m. **تَهْرُنْ** thavun, **تُهْرُنْ** thuvun von ihm; **تَهْرُكْ** thavuk von ihnen, 3. s. f. **تَهْرَمْ** thavam von mir; **تَهْرَانْ** thavan von ihr, ihm; **تَمِ تَهْرْ** tami tav von ihm; 3. p. m. **تَمِ تَهْرِ** tami thavi von ihm, 3. p. f. **تَهْرِتْ** thavit von dir.

30. **تَهَارُنْ** thârun erschrecken (intr.), plusqu. 3. s. m. **تَهَارِيُوْ** thâryûv.

31. **طَهْرُنْ** ṭaharun stehen bleiben, sich legen (Wind); plusqu. 3. s. m. **طَهْرِيُوْ** ṭaharyûv, 3. s. f. **طَهْرِيِيْهْ** ṭaharêyih.

32. **چَاوُنْ** câvun (caus. v. **چَيْنْ** cÿn trinken) trinken lassen, tränken; 1. s. m. **تُبِ چَوَسْ بُ** tubi cûvas bu von euch, 2. s. m. **اَسِهْ چَوُكْ چَهْ** asih cûvuk tsa von uns, 3. s. m. **چَوُنْ** cûvun von ihm.

33. **چَهْلُنْ** chalun waschen; aor. 3. p. m. **چَهْلِنْ** von ihm.

34. چَهڪُن chakun streuen, aor. 1. s. imp. چُهڪُم chukum von mir, چُهڪُت chukut von dir.

35. چَارُن tsārun sammeln, aor. 3. p. m. چَارِڪ tsārik von ihnen.

36. چَاهُن tsāhun kosten, schmecken, aor. 3. s. m. چِه تَمِ tami tsuh von ihm.

37. چِٹِن tsatun schneiden; pflücken, erndten, aor. 3. s. m. چِٹِن tsuṭun von ihm.

38. چَلُن tsalun fliehen, vor Jd. c. dat., aor. 3. s. m. چُل tsul, 3. p. m. چَلِ tsali; suff. s.: چَلِس tsalis.

39. چُهْنُن tshunun werfen; نَالِ nālī anziehen, bekleiden, Jd. (dat.) an den Hals werfen; تَرَاوِت trāvit weg-, hineinwerfen, ausschütten, fahren lassen; کَدِٹِٹ kadith austreiben, vertreiben, herausreissen, verfolgen; نَاد nād (c. dat.) rufen, nennen; چِٹِٹ tsatit abhauen, مَارِت mārīt tōdten, کِهت khīt auffressen u. s. w.; aor. 3. s. m. تَه چُهْنَوَم tuhi tshunvam von euch-mir, 3. s. m. چُهْنَهَس tshunhas von ihnen-ihm, 3. s. f. تِمَو چُهْنِ timav tshuñi von ihnen, 3. p. m. تِمَو چُهْنِ timav tshuni von ihnen, چُهْنِک tshunik von ihnen, چُهْنِن tshunin von ihm.

40. دُبُرَاوُن duburāvun (caus. v. دُبُرُن duburun begraben) begraben lassen, aor. 3. s. f. دُبُرَاوِک duburāvak von ihnen.

41. دُپُن dapun sprechen, sagen (zu: dat.), aor. 3. s. imp. تَمِ دُپُ tamī dupu (دُپُ dup) von ihm, دُپُن دُپُن dupun von ihm; تَمِ دُپُس timav dupus von ihnen - ihm, دُپُنَس dupnas von ihnen - ihm, دُپُك dupuk von ihnen, دُپُهَس duphas von ihnen - ihm, دُپُهَك duphak von ihnen - ihnen, تَمِ دُپُك tamī dupu-k von ihm - ihnen.

42. دُيُن dyun geben; gestatten, lassen (c. inf.); نَاد nād rufen (dat.), كِهُونْتُ khūntu Jd. ärgern (dat.), خَبَر khabar melden, بَدَلَه badala vergelten, سَن san einbrechen (wo: dat.), حِسَاب ḥisāb Rechenschaft geben, تَعْلِيم ta'lim lehren, هِشِر hishir vergleichen (mit: سَيْت sēt), aor. 3. s. m. دُيُتُن dyutun von ihm, تَمِ دُيُت tamī dyut von ihm, مِ دُيُتُم mī dyutum von mir, دُيُتَوَه dyutva von euch, تَه دُيُتُوم tuhī dyutvam von euch - mir, تَمِ دُيُتُي تَمِ دُيُتُك tamī dyutuy tsi von ihm - dir, تَمِ دُيُتُس tamī dyutas von ihm - ihm, تَمِ دُيُتُك tamī dituk von ihm - ihnen, دُيُتُهَس dyut(ū)has von ihnen - ihm, 3. p. m. دُيُتُك ditik von ihnen, 3. s. f. تَمِ دُيُت tamī dits von ihm, دُيُتَسَن ditsan von ihm, 3. p. f. تَمِ دُيُت timav ditsa von ihm, دُيُتَسَن ditsan von ihm, دُيُتُك ditsak von ihnen; plusqpf. 3. s. imp. دُيُتُو ditsūv Nebenform; (تَمِ تَمِ timan): es war ihnen gegeben worden; caus. دُيَاوُن dyāvun).

43. رَاوُن raṭun greifen, anfassen, ergreifen; met. fassen = verstehen; تَل tal unter (etwas) ersticken, مَوْل mawl Wurzel

fassen, aor. 2. p. ^طرٲوہ ruṭva; 1. s. m. ^طرٲوس ruṭvas ich von euch;
 3. s. m. ^طرٲن ruṭun von ihm, ^طرٲن ruṭ von ihm, von ihnen,
^طرٲک ruṭuk von ihnen; 3. p. m. ^طرٲیک raṭik von ihnen;
 3. p. f. ^طرٲچہ racih von ihnen.

44. ^طرٲناؤن raṭanāvum (caus. des vorig.) ergreifen lassen,
 aor. 3. s. m. ^طرٲنؤوم raṭanāvum von mir, ^طرٲنؤو raṭanāv von ihm,
^طرٲنؤوک raṭanāvuk von ihnen.

45. ^طرٲزون rūzun bleiben, sich aufhalten (bleibend irgendwo
 sein =) wohnen. — ^طرٲدنی vudane stehen bleiben, ^طمنتظر muntazir
 auf Jd. warten, ^طباطی bâqī fest = consequent sein, ^طخاطر جمع
 khâṭir jam' gutes Muthes sein; ^طخبردار khabardâr sich hüten vor;
 aor. 3. s. m. ^طرٲؤد rūḍü (رٲؤد rūḍ), 3. s. f. ^طرٲوز rūz, 3. p. m.
^طرٲؤد rūḍi.

46. ^طرٲانن zânun erkennen, kennen, wissen, verstehen;
 merken, meinen; ^طحقیر ḥaqīr gering achten, verachten;
^طپانس pānas sich halten für etwas; ^طنہ-کنہ na-kinh gar
 nicht kennen = verachten, aor. 3. p. imp. ^طرٲمؤو timav zûn
 von ihnen; ^طرٲنؤک zûnuk von ihnen; ^طرٲنؤت zûnut von dir.

47. ^طرٲیہراؤن zêthurâvun (v. ^طزٲیہہ zyuth lang) aus-
 strecken; aor. 3. s. m. ^طرٲیہرؤو zêthurûv.

48. ^طرٲین zyun geboren werden, entstehen, aor. 3. s. m.
^طرٲاؤ zâv.

49. زَيْنُن zênun gewinnen, aor. 3. p. f. زَيْنِه zênih von ihm.

50. سَپَانُن sapanun (sein) werden, geschehen; قَبُول qabûl aufgenommen werden, خَرَاب kharâb zu Grunde gehen, دُور dūr sich entfernen, جَمع jam' sich versammeln, رَوَانَة ravâna sich auf den Weg machen, دَاخِل dâkhil eintreten¹⁾; aor. 3. s. m. سَپُن sapun, 3. s. f. سَپَنِ sapañi, (سَپَان sapan), 3. p. m. سَپَنِ sapani.

51. سَمُن samun begegnen, zusammenkommen, aor. 3. s. m. + suff. k: سَمُك samuk (ihnen), plusqupf. 3. p. m. سَمِي سَمِي samêy, 3. p. f. سَمِيِي samêyih.

52. سَمْبَاجُن sambâjun herrichten, schmücken, aor. 3. p. f. سَمْبَاجَك sambâjak von ihnen.

53. سُوْزُن sûzun schicken, wegschicken, entlassen, aor. 3. s. m. f. سُوْز sûz, 3. p. m. سُوْزُن sûzin von ihm, تَمِوْ سُوْز tamî sûz von ihm, von ihnen, سُوْزِک sûzik von ihnen, 3. p. f. سُوْزِک sûzak von ihnen.

54. شُونُگُن shungun schlafen, 3. p. m. شُونِک shungi, 3. p. f. شُونِجِه shunjih.

55. فُرْمُودُن furmûdun befehlen; sagen (von einem Hohen gebraucht); aor. 3. s. imp. تَمِ فُرْمُود tamî furmûd

1) Wie karun verba transitiva bildet, so sapanun intransitiva und reflexiva.

von ihm; **فُرمُودُن** *furmūdun* von ihm; **فُرمُودَہ** *furmūdva* von euch.

56. **کاڊُن** *kaḍun* herausziehen, holen; heraustreiben, herausreißen, herauswerfen (mit **جھنُن** *tshunun*), aussenden; **مُولَہ** *mūla* ausrotten, (funditus evertere); aor. 3. s. m. **تَمِ کُڊ** *tami kuḍ* von ihm, **کُڊُک** *kuḍuk* von ihnen, 3. p. m. **اِسِہ کُڊِ** *asīh kuḍi* von uns.

57. **گَنُن** *kanun* verkaufen, aor. 3. s. m. **گُن** *gun* von ihm.

58. **کَرُن** *karun* machen (mit vielen arab. und pers. Nominibus zusammengesetzt, z. B. **قید** *qaid* gefangen setzen), aor. 3. s. m. **کُر** *kur* von ihm, **کُرِت** *kurit* von dir, **کُرُم** *kurum* von mir, **کُرُن** *kurun* von ihm, **کُرَوَہ** *kurva* von euch, **کُرُک** *kuruk* von ihnen, **کُرُنَک** *kur(ū)nak* von ihm-ihnen; **کُرَس** *kuru-s* von ihm-ihm, **کُر تَس** *kur tas* von ihr-ihm, **کُرُون** *kuhi kurvan* von euch-er, **کُرَنَس** *kur(ū)n-as* von ihm-ihm, **کُرُونَوَہ** *kurun-ava* von ihm-euch, aor. 3. p. m. **تِمَو کُر** *timav kuri* sie-von ihnen, **کُرِک** *kurik* sie-von ihnen, **کُرُک** *kuruk* von ihnen, **کُرِت** *kurit* von dir, **کُرِن** *kurin* von ihm **کُرہَس** *kurih-as* von ihnen-ihm¹).

59. **کَرَنَون** *karanāvun* (caus. n. vorigen) machen lassen, aor. 3. s. m. **کَرَنَوُت** *karanāvut*, 3. p. f. **کَرَنَواک** *karanāvak*.

1) Statt **کُر** *kur* steht oft **کَر** *kar*, Beweis der unsichern Vokalisierung (Ns. hat immer *kar*).

60. **كهارُن** khârun (caus. v. folg. **كَهْسُن** khasun) aufsteigen lassen, aufheben, hinaufheben, heraufziehen, holen, aor. 3. s. m. **كَهْرُوك** khûruk von ihnen.

61. **كَهْسُن** khasun hinaufsteigen, heraufsteigen; aufgehen (Sonne); Jdn. überkommen, z. B. eine Krankheit, aor. 3. s. m. **كُهْتُ** khutû (**كُهْت** khut), 3. p. m. **كَهْتِ** khati (Doppel-Causativum: **كَهَارَنَافُون** khâranâvun).

62. **كُهْرُجُن** khûtsun sich fürchten, aor. 1. s. m. **بُه** **كُهْرُجْس**, 3. s. m. **كُهْرُجْ** khûtsû (**كُهْرُجْ** khûts), 3. p. m. **كُهْرُجْ** khûtsi.

63. **كَهْيُن** khyun essen; **كُهْنْتُ** khûntu sich ärgern, **كَاسَه** gâsa weiden; aor. 3. s. m. **كَهْيَر** khyav von ihm (ihnen), **كَهْيُوك** khyûk von ihnen, 3. s. f. **كَهْيَن** khyan von ihm.

64. **كَهْيَافُون** khyâvun essen lassen; **كُهْنْتُ** khûntu Jd. ärgern; aor., 2. s. m. **كَهْيُوك** khyûvuk du von uns.

65. **كَانْدُنْ** gandun binden, aor. 3. s. f. **كَانْدَن** gandan von ihm.

66. **لَاغُن** lâgun pflügen, stossen an etwas, anlegen an etwas; **اَتَهْ** atha Hand anlegen, anrühren, berühren, **نَالِ** nâli anziehen, tragen (Kleider); **مَرَوْرَه** miethen, dingen; aor. 3. s. m. **لَاغُ** lâgû (**لَاغ** lâg) (**تَمَو**) **تَم** tami (timav) von ihm, von ihnen, **لَاغُون** lâgun von ihm-ihr; **لَاغُيْ** lâguy von ihm-dir, 1. p. m. **لَايْ** (آس) asi lâgi wir wurden gedungen.

67. لَایُن lāyun schlagen (dat.); پِٹھ pith stossen an, تھاپَر thāpar Schlag versetzen; aor. 3. s. m. لَایُن lāyun von ihm; لُیُی لُیُی lūyuy von ihm-dir, لُیُی لُیُی lūy(ū)has von ihnen-ihm, لُیُی لُیُی lūyuk von ihnen, 3. p. m. لَایِیہس¹⁾ lāyihās von ihnen-ihm.

68. لَبُن labun empfangen, erhalten; finden, aor. 3. s. m. لُبُت lubut von dir; تَم لُب tami lub von ihm, لُبوا lubva von euch, 3. s. f. لَبَک labak von ihnen.

69. لَدُن ladun bauen; laden, aufladen; einfüllen in; قَید qaid gefangen setzen, صَلَّیہ صَلَّیہ an's Kreuz schlagen; aor. 3. s. m. تَم لُد tami lud von ihm, لُدُن ludun von ihm.

70. لَکُن lagun sein, werden; zum Vorschein kommen, entstehen; anfangen (Infin. fem.), passend sein, gebunden — (dat.); قَید qaid eingekerkert werden, بُجھہ bujha hungrig werden (Subj. dat.), کھُونَتُ khūntu sich ärgern; aor. 3. s. m. لُک لُک lugu; لُک لُک lugu-s ihm, 3. s. f. لَک لَک laj; لَک لَک laji-s ihm, 3. p. m. لَک لَک lagi, 3. p. f. لَک لَک lajih.

71. مَارُن mārūn tötten (caus. v. مَرُن marun sterben), aor. 3. s. m. سَہ مَورُون su mūrva-n er-von euch; مَورُک mūrūk von ihnen, 3. p. m. مَارِک mārīk von ihnen.

72. مَارَانَاوُن mārānāvun (Doppel-Caus. v. vorig.) tödten lassen, aor. 3. p. m. مَارَانَاوِن mārānāvin von ihm.

1) Mp. lāyihis (Matth. 26, 67).

73. مَانُنْ mānun annehmen, billigen, gut heissen; beobachten, halten, Folge leisten, willfahren; حُكْمْ ḥukm gehorchen; glauben, auf Jd. hören; aor. 3. p. imp. مُؤْنَسْ mūnu-s ihm.

74. مُتْسَارُنْ mutsarun öffnen; losmachen, lösen, aor. 3. s. f. مُتْسَارَافْ mutsarāv von ihm.

75. مَرُنْ marun sterben, aor. 3. s. m. مُؤْدُ mūdū (مُؤْدْ mūd), 3. s. f. مُيْهْ muih, 3. p. m. مُؤْدِ mūdi.

76. مُكَلُنْ mukalun frei sein, — werden, plusqu. 3. s. m. مُكَلْيُؤْ mukalyûv.

77. مُكَلَّافُنْ mukalāvun (caus. v. vorig.) frei machen, befreien, helfen, retten; aufhören, beendigen (mit Absol.); نِشْ nish sichern (gegen Jd.); aor. 3. p. f. تَمِ مُكَلَّافْ tami mukalāvih.

78. مَنُكُنْ māngun bitten (acc. Sache, dat. Pers.), aor. 3. s. m. مُنُكُنْ mungun von ihm, 3. s. f. مَنَجِنْ manjin, تَمِ مَنَجْ tami manj von ihm.

79. مِلَّافُنْ milavun hinzufügen, vermengen; begegnen, zusammentreffen; eins werden mit Jd. (سَيْتْ sêt) aor. 3. s. f. مِلَّافَانْ milavan von ihr.

80. مِلُّنْ mēlun zu Theil werden, bekommen, zufallen; entgegengehen (dat.); نَهْ nah verlustig gehen, verlieren, سَيْتْ sêt zusammenkommen, begegnen; sich vergleichen, —

aussöhnen; مِلِت رُوزُن mēlit rūzun einem anhängen; aor.

3. s. f. مِيج mīj, 3. p. m. مِيل mēli.

81. نَچُ natsum tanzen, aor. 3. s. f. نِچ nuts, 2. p. m. نِچَو nutsva.

82. نِياوُن nyāvun (caus. v. نِیُن nyun) nehmen lassen, aor. 1. s. m. تِه نِیووس (بِه) tuhi nyūvas (bu) (ich - von euch); cf. چاوُن.

83. نِیرُن nêrun herausgehen, hervorkommen (auch mit نِیَر nibar); „um zu“ Inf. fem.; aor. 2. s. m. دِرَاک drāk, 3. s. m. دِرَاو drāv, 3. s. f. دِرَايِه drāyih, 3. p. m. دِرَايِ (دِرَاي) drāy, 3. p. f. دِرَايِه drāyih; suff. s: دِرَاس drās (man erwartet, دِرَايِ-s drāyi-s).

84. نِیُن nyun nehmen, führen, bringen, tragen; دُور dūr rennen; پَنُن مِراثِ karun nyun dyun handeln, پَنُن مِراثِ panun mirās erben, چَوَرِه tsūrih stehlen; لُوطِه lūṭa rauben, تِلِت tulit wegführen, wegnehmen يَكْطَرَف yakṭaraṭ zu sich —, auf die Seite nehmen, پَانَس سِيت pānas sēt mit sich nehmen; aor. 2. s. m. نِیوک nyūk von uns, 3. s. m. تِم نِو tami niv von ihm (ihr), ihnen; نِیوک nyūk von ihnen, 3. s. f. نِیِه nīḥ von ihm (ihr), ihnen, 3. p. m. تِم نِیَن tami niyan von ihm.

85. وَاَتُن vātun wohin gelangen, hinkommen (zu: نِش nish), erreichen (einen Ort), an's Ziel kommen, ankommen, heran-

kommen, ganz durchmachen; كَرَّ gara nach Hause kommen,
apür übersetzen; aor. 3. s. m. وُوت vût, 3. p. m. وَات vati.

86. وَايُن vâyun blasen, spielen (Instrument), gehen
machen; شِمَشِير shimshîr Schwert ziehen; نَيْه nayih Flöte
blasen; aor. 3. s. imp. وَايَ asih vâyu von uns.

87. وُتْهَن vuthun aufstehen, sich erheben; auftreten;
verschwinden (v. einer Krankheit), auch mit تْهَد thud;
aor. 3. s. m. وُتْهَ vuthü (وُتْهَ vuth), 3. s. f. وُجْهَ vuch,
3. p. m. وُتْهَ vuthi, 3. p. f. وُجْهَ vuchih.

88. وَاثَرَاوُن vatharâvun (caus. v. وَاثَرُون vatharun)
ausbreiten, aor. 3. s. f. وَاثَرَاو تَمَو vatharâv von ihnen,
3. p. f. وَاثَرَاوَك vatharâvik von ihnen.

89. وُجْهَن vuchun sehen; وَاثَ vath warten (auf Jd.),
كُن hinsehen auf Jd.; aor. 2. s. m. وُجْهَك vuchuk von uns,
3. s. m. وُجْهَ vuchü (وُجْهَ vuch), تَمِ tami, تَمَو timav,
وَاثَ asih von ihm, von ihnen, von uns, وُجْهَن vuchun von
ihm, وُجْهَك vuchuk von ihnen, 3. s. f. وُجْهَ vuch, 3. p. m.
وُجْهَ vuchi (تَمِ tami) von ihm, وُجْهَن vuchin von ihm,
وُجْهَك vuchuk von ihnen, 3. p. f. وُجْهَ تَمَو timav vuchih
von ihnen.

90. وَاوُن vadun weinen, aor. 3. s. imp. وَاوِن von ihm.

97. هِكُنْ hikun können (Ergänzung im Absol.), aor.
3. s. f. هِم hits von ihm.

98. هُكْهِنْ hukhun vertrocknen (intr.), aor. 3. s. m.
هُكْه hukh.

99. هُيْنْ hyun nehmen; mit Inf. anfangen¹⁾; مِلْ muli
kaufen; مِطْهُ myuṭṭhū küssen; هِنِ آسُنْ hini āsun schuldig
sein; سَيْتْ sēt mitnehmen; حِسَابْ hisāb abrechnen mit Jd.,

1) z. B. كَلِ هَيْتْ وَجْهِنْ kali hyut vuchun vom Stummen
wurde zu sehen angefangen = er sah sofort.

كَلِ هِصْه كَتْهْه كَرْنِہ kali hitsa katha karañi von dem Stummen
wurde zu reden angefangen = er redete sofort.

A n h a n g II.

Matth. c. XVIII v. 23—34.

Ns.

23 अमेसुत छचुव स्वर्गकु राज्य अकिस् शख्सस्
पातशाहस् हिहु कि यमि पनन्यन् नोकारन् सैति
हिसाब् बोजुनु इछुनु ।

24 भिय तमिसन्दे हिसाबस्प्यट् बेहन पत अक्
शख्सा तमिस् निशु अनन आव् कि युसु दह सास्
तालैत तमिस् धारेहे ।

خَبَر khabar Nachricht einziehen, sich erkundigen, aor. 3. s. imp.
 هِتُن hitun (هیتُن hitun) von ihm (ihr), ihnen, تَمِ تَمِ tamī, timav hyut von ihm (ihr), ihnen, تَمَوِ هیٔ hituk
 hitun (هیتُن hitun) von ihm (ihr), هیٔ hyuk, هِتُك hituk
 von ihnen; هیٔتَنس hyut(ŭ)n-as von ihm-ihm, 3. s. f.
 تَمِ هیٔک tamī hitsa von ihm, هیٔکن hitsan von ihm, هیٔک
 hitsak von ihnen; هیٔکوم hitsva-m von euch-mir, هیٔکی
 hitsa-y von uns-dir, 3. p. m. هِتِن hitin von ihm.

100. یاتشون یٔکھن yatshun wünschen (Ergänz. Inf.), aor. 3. m.
 تَمِ یٔکھه tamī yutshū von ihm (ihr), یٔکھن yatshun von
 ihm (ihr), تَمِ یٔکھه timav yutsh von ihnen, یٔکھه یٔکھه
 yutshva von euch.

A n h a n g II.

Matth. c. XVIII v. 23—34.

Np.

آوِ خاطرَه زِه آسانج پادشاهت چَهه آکِس پاد -
 شَهس هَش یَم پَنِن نَوگَرَن حساب هِن یٔکھه ❖

یَلِه حساب هِن هِتُن مَهِنِوَه اَك اُنك تَس نِش
 یَس ده ساس تهیلِه آسَس هِنه ❖

25 तमिके होरनच्चि सामय् न आसनसैति तमिसन्दि भुगियन् तमिस् वा तमिसंजे कलये वा शुर्यन् वा तमिसन्दु यि कंछा आसु ति सारुयु कूननु वा नख वालिष् गछनकु हुकुस् करुनु ।

26 त्यले तमिय् नोकरि तमिसुय् परन् प्यथ् कथ् अर्जे करुनस् वा दपुनस् कि हे दयेसन्दे जाठे मे प्यठ् कर्तम् सबुर वु वालय् ति सारुयु नख ।

27 त्यले तमिस् नोकरसन्दि भुगियन् तमिस् प्यठ् दया करिष् कथ् सुहु म्वकलाउनु वा सुहु कर्जे ते करुनस् माफुय् ।

28 तमे पत तमिय् नोकरि नेबर् नेरिष् कथ् संगी अक् नोकरा लभुनु कि युसु दारेहे तमिस् अक् हथ् च्वानिये भिय तमि रदु सुहु गलगते वा दपुनस् ।

कि यि दारहस् ति वालतस् नख ।

29 तमिसन्दि तमि संगी नोकरि तमिस् परन् प्यथ् कथ् अर्जे करुनस् कि मे प्यठ् कर्तुम् सबुर भिय वु दिमय् सारुयु नख वालिष् ।

لیکن یلہ نہ تَس هُورَنہ خاطرہ کِنہہ اُس تَہَنَدِ
خداوندن دِیت حُکم زہ سہ تہ تَہَنَز آشین تہ تَہَنَدِ شُر
مُر کِنو تہ قرض گرو ادا ❖

تَوہ پَتہ کُر تِم نوکَرَن پَنَنس خداوندس نمت سجدہ
تہ دُپَنس آی خداوند صبر گرو تہ بہ هُورہ سوری تَہَنَدِ
قرض ❖

تہ تَمِس نوکرہ سَنَدِس خداوندس آو تَس پِمہہ رح
تہ سہ ترُوون تہ قرض بَخشنس ❖

لیکن تَمی نوکَرَن نیرت وُچہہ پَنَنو نوکَرَباجو اندرہ
اک نوکرہ یُس اک هَت آنہ دارِہس سہ رَن ط تہ هُب چیرت
لُگس دَپِنہ ❖

یہ مِیون چُہی تہ دِم ❖

تَمَسند سہ نوکَرَبُوج لُک تَس زارہ پارہ کَرِت دَپِنہ
صبر گر بہ هُوری سوری ❖

30 भिय तमि मानुनस् न लेकिन् गच्छिचथ्
कथ् यतुताणथ् न तमि सारुय् कर्ज् नख् वालुनस्
ततुताणथ् थउनु तमि सुहु बान्दिवानसुय् मंज् ।

31 यिथु करन सैति तमिसन्धव् संगीयव् नोकरव्
ति उच्छिचथ् कथ् बडिपाठि दुःस् मानुखु वा गच्छिथ्
कथ् यिम सार्यय् कथ् पननिस् भुगियस् वजस् ।

32 त्यले तमिस् भुगियन् तमिस् पानस् निशु
नाहिथ् कथ् दपुनस् कि हा दुष्ट नोकर मे करुमय्
चे ति सारुयु कर्ज् माफ् कमेजेकि चे करुथम
मे याचन् ।

33 मे यिछू चे दया कर्थायमय् क्याह् पननिस्
संगकिस् नोकरस्प्यठ् पजेहिय् ना चे दया करजि ।

34 भिय तमिसन्दि भुगियन् तमिस्प्यठ् गजव्
करिथ् कथ् सुहु यि तमिसन्दु दारेहे ति सारुयु
नख् वालनस्ताण् तमिसन्दे सजा दिन्न पुछि दलेठन्
हवाल करुनु ॥

تَه تِم مونس نَه لیکن گچِھت کُرَن باندِوانس
اندر قید یَت تام تَه قرض هورَه سورِی قید روزن ❖

تَمَسَنِدِ بیَه نوکرباج وچِھت گِی سِھه غمکین تَه
یَت وُنک یَه سورِی احوال پَنَسِ خداندس نِش ❖

تَوَه پَتَه دُپ تَهَنِدِ خداوندن تَس پانس نِش ناد
دِیت آی شَریر نوگر مِه بَخشی تَه سورِی قرض چِه تکیازَه
چِه کُرَت مِه زارَه پارَه ❖

پَس اوسنا لازم یِتَهه پآیَهه مِه چِه پِھه رَحَم کُر
تَتَهی پآیَهه گرزَهه چِه تَه پَنَسِ نوکرباجس پِھه رَحَم ❖

تَه تَهَنِدِ خداوند کُر سِھه خَفَه تَه سزا دِنوالِن کُرَن
حوالَه یَتانِ نَه سورِی قرض هورَه تُتانِ روزن قید ❖

Erklärung der Verbalformen.

23. **छचुव** 3. s. praes. v. **छचु** + suff. **व**, er (es) ist euch; **बोजुनु** inf. hören; **इछुनु** aor. 3. s. m. von **इछुन्** wünschen; **यमि इछुनु** von welchem gewünscht wurde = welcher wünschte.

छेच्चे cha 3. s. f. v. **छेच्चे** cha sein; **ह्युन** hyun, inf. nehmen; **युत्तु** yutshü, aor. 3. s. von **यत्तुन** yatshun wünschen; **यमि युत्तु** yami yutshü von welchem gewünscht wurde. (Subj. **ह्युन** hyun).

24. **बेहन** n. act. v. **बेहुन्** sitzen; **बेहन पत** nach dem Sitzen; **अनन आव** aor. 3. s. m. pass. von **अनुन** führen, bringen = es wurde gebracht (Subj. **अक् शख्सा** ein Mensch); **धारेहे** opt. (cond.) 3. s. m. von **धारुन्** (darbieten) schuldig sein.

ह्युन hitun, aor. 3. s. es wurde von ihm angefangen (Subj. **ह्युन** hyun); **अनुक** unuk, aor. 3 s. m. von ihnen wurde gebracht = sie brachten (Subj. **अक मेहिये** ein Mensch); **आस** âsas, aor. 3. p. f. von **आसुन** âsun sein + suff. **स** s = sie waren ihm; **हिनि** hiñi, inf. fem. v. **ह्युन** hyun (Ergänzung).

25. **होरनचि** von **होरुन्** zahlen; n. act. **होरन**; adj. **होरनकु** f. **होरनचि** auf's Zahlen bezüglich (sāmagri Mittel); **न आसन** n. act. mit **सैति**, mit Nicht-sein = da nicht war; **आसु** aor. 3. s. m. nt. v. **आ**

abgekürzt st. **कूननुकु** (sc. **हुकुम्**) adj. (v. n. act.) auf Verkauf bezüglich; **वालिष्** abs. v. **नख वालुन्** bezahlen; abh. v. **गछनकु**; **वालिष् गछुन्** sofort bezahlen; **गछनकु** adj. v. n. act. **गछन** (sc. **हुकुम्** = Befehl zu bezahlen); **करुन्** aor 3. s. m. er wurde gemacht (Subj. **हुकुम्**).

हुरन्ते hūrana, n. act. v. **हुरुन्** hūrun; **خاطرہ** hūrana xāṭara um zu zahlen; **اوس** ūs, aor. 3. s. m. n. von **آس** āsun sein; **ديت** dyut, aor. 3. s. m. von **دين** dyun er wurde gegeben, (Subj. **حکم** hukum = er gab den Befehl); **گنڀو** kaniv, impt. 2. p. v. **گنڀ** kanun verkaufen; **گرو** kariv, impt. 2. p. v. **گرن** karun, **آدا گرن** adâ karun (verb. compos.) bezahlen.

26. **पथ** (p̄th), abs. v. **पथिन्** pyun fallen (**कथ** kēth steht in Ns. nach dem Absolutiv im Sinne von „nachdem“, also „nachdem er zu Füßen gefallen war“); **करुन्स**, aor. 3. s. m. + suff. s; **अर्जे करुन्** Bitte machen = es wurde ihm Bitte gemacht = er bat ihn; **दपुनस**, aor. 3. s. impers. + suff. s: es wurde von ihm ihm gesagt: er sagte zu ihm; **कर्तम्** impt. 2. s. + suff. m.: mache mir (Obj. **सबुर**); **सबुर करुन्** (verb. comp.) Geduld haben; **नख वालिष्** fut. 1. s. + suff. य् ich werde dir zahlen.

कुर तमि kur tami, aor. 3. s. m. (Subj. **سجدہ** Verehrung) von ihm wurde Verehrung gemacht = er bezeugte seine

Hochachtung; **نَمِيت** namit, abs. v. **نَمُن** namun sich verneigen;
دُپُنَس dupūnas wie **दपुनस्** (oben); **کَرَو** kariv (wie oben);
هُورَه hūra, fut. 1. s. ich werde bezahlen.

27. **करिष्य**, abs. v. **करुन्** machen; **दया करुन्** (verb. composit.) Mitleid haben; **म्वकलाउन्** (mōkalāunū), aor. 3. s. m. (Subj. **सुहु** = **सु** er) caus. von **म्वकलुन्** mōkalun; er wurde von ihm losgelassen; **करुनस्** (wie oben); **माफुय करुन्** (verb. comp.) verzeihen; erlassen, nachsehen.

آو âv 3. s. m. (Subj. **رحم** v. **يُن** yun es kam (über ihn Mitleid); **سُه ترُؤون** su trūvun, aor. 3. s. m. v. **تراون** trāvun er wurde von ihm entlassen; **بخشنس** bayshūnas, aor. 3. s. m. + suff. **س** s (Subj. **قرص** qarṣ Schuld) von **بخشن** bayshun schenken, es wurde ihm geschenkt.

28. **नेरिष्य** abs. v. **नेरुन्** herausgehen; **लभुनु** aor. 3. s. m. von **लभुन्** finden, antreffen, es wurde von ihm angetroffen (Subj. **अक् नोकरा** ein Knecht); **दारेहे** wie oben **धारेहे**; **तमि खु सुहु** aor. 3. s. m. v. **रदुनु** ergreifen dieser wurde von ihm ergriffen; **दपुनस्** (wie oben).

नيرت nêrit (wie oben) es wurde hinausgegangen von ihm (**نَوَكْرَن** instr.); **وُجهه** vuch, aor. 3. s. m. v. **وُجهن** vuchun sehen (Subj. **اَلْ نَوَكْرَه** ak naukara); somit **نيرت** statt **دراو ته** drāv ta ging hinaus und von ihm wurde gesehen; **دَارِيس** dārihis cond. von **دَارُن** dārun schuldig sein + suff.

ٲُ ٲُ su ruṭun, aor. 3. s. m. v. ٲُ raṭun ergreifen;
 er wurde von ihm ergriffen; چِرت cirit, abs. v. چِرن ciran
 drücken, quetschen (= quetschte ihn und); لُگس lugus,
 aor. 3. s. m. + suff. س s v. لُگن lagun anfangen, mit inf. fem.
 (Die Suffixe treten wie an die Hilfszeitwörter so an die unvoll-
 ständigen Zeitwörter anstatt an die Ergänzung; also statt
 لُگ دَپَنِس lug dapani-s); دَپَنِ dapañi, inf. f. v. دَپُن dapun.

दारहस् = दारस् + suff. स् (mir), praes. 2. s. du bist
 mir schuldig v. दारस् (wie oben); वालतस् impt. 2. s.
 + suff. स् (mir).

چُ chuy = chu + suff. y (Verstärkungssuffix), 3. s. nt.
 was mein ist; دِम dim, impt. 2. s. + suff. م (mir) von دِين dyun
 geben.

29. पय् (wie oben), करुन्स (wie oben), कर्तुम्
 (wie oben); दिमय् fut. 1. s. + suff. य von दِين dyun;
 वालिष् (wie oben).

लुग lug (wie oben, aber ohne Suffix); दَपَنِ dapañi
 (wie oben); कर् kar, impt. 2. s. v. कर्न karun; Phrase wie
 oben; हुरै hūray, fut. 1. s. + suff. य (dir) v. हुरुन hūrun.

30. मानुन्स aor. 3. s. impers. + suff. स् von मानुन्
 gehorchen, Folge leisten, willfahren = es wurde ihm will-
 fahrt; गच्छिचय् abs. v. गच्छुन् gehen; तमि वालुन्स
 aor. 3. s. m. von वालुन् (s. oben; von ihm) + suff. स् (ihm);

यउनु aor. 3. s. m. von **यउन्** = **यवुन्** setzen; **तमि सुहु**
er wurde von ihm gesetzt.

مُونُس mûnus v. **مَانُن** mânun (wie eben **मानुन**)
aor. 3. s. imp. + suff. **س** s; **گَکَهِت** gatshit (wie eben);
کُرُن kurun, aor. 3. s. m. (Subj. **قید** qaid); **قیدِ کُرُن** qaidi
kurun (verb. comp.) gefangen setzen = er wurde von ihm
gefangen gesetzt; **هُورِ** hûri, praes. 3. s. m. **هُورُن** zahlen;
رُزُن rûzin, impt. 3. s. v. **رُزُون** rûzun bleiben.

31. **करन सैति** n. a. v. **करुन्** machen = mit dem
Machen, da er machte; **उद्धिचथ्** abs. v. **उद्धुन्** sehen;
मानुखु aor. 3. s. m. **मानुन् दुःख** Schmerz annehmen
= leiden, betrübt sein; von ihnen wurde angenommen, sie
litten; **गद्धिथ्** (wie oben); **वज्रख्** (vañakh), aor. 3. s. f.
von **वनुन्** vanun sagen = es wurde von ihnen gesagt
(Subj. **कथ** f.).

وُچَهِت vuchit, abs. v. **وُچَهِن** vuchun sehen; **گَی** gay,
aor. 3. p. m. v. **گَکَهِن** gatshun, mit adj. **غَمکین** ghamgin
traurig werden; **یَت** yit abs. von **یُن** yun kommen; **وُک**
vunuk, aor. 3. s. m. von **وَنُن** vanun (Subj. **احوال** ahvâl)
= es wurde von ihnen gesagt.

32. **दिथ्** abs. v. **दुन्** geben; **नाद्** — (verb. comp.)
rufen; **दपुनस्** (wie oben) es wurde von ihm ihm gesagt
मे करुमय् aor. 3. a. m. + suff. **यस्** von mir wurde

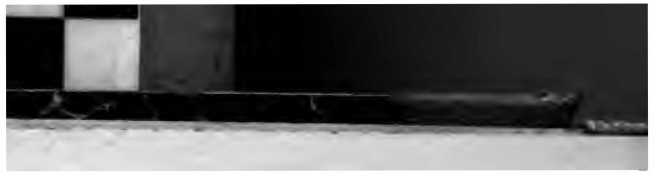
gemacht; **माफ़ करुन्** (verb. comp.) erlassen, also: von mir wurde dir erlassen; **चे करुथम् मे** aor. 3. s. f. + suff. m: von dir wurde mir gemacht; du machtest mir; **याचन् करुन्** (verb. comp.) bitten.

دُپ dup, aor. 3. s. impers. es wurde gesagt (instr. **خداوندن** *xudâvandan*); **تَس** tas ihm (statt **دُپُنَس** *dupünas*), **نَادِ دِت** *nâd dit* (wie oben); **مِه بَخْشِي چِه** *mi bayshu-y tsi*, aor. 3. s. m. + suff. **ی** *y* = von mir wurde dir geschenkt (s. oben); **چِه کُرْت مِه** *tsi kurut mi* von dir wurde mir gemacht.

33. **मे चे कर्यायमय्** plusqpf. 3. s. f. + suff. **य्** *y* von **करुन्** (Subj. **दया**) = von mir war dir Mitleid gemacht worden = du warst von mir bemitleidet worden, ich hatte mich deiner erbarmt; **दया करुन्** verb. compos.; **न पजेहिय्** condit. 3. s. impers v. **पजुन्** sich schicken, sich geziemen = sollte es sich nicht geziemen; Ergänzung dazu **करजि** inf. f. (Obj. **दया** f.).

اُوسْنَا *ûs-nâ*, aor. 3. s., negativ und interrogativ, von **آسُن** *âsun* sein; **مِه کُر** *mi kur*, aor. 3. s. m. von **کَرُن** *karun* von mir wurde gemacht (Subj. **رَحْم** *rahm*); **کَرَزِيهِ چِه** *karizihi tsa*, precat. in conditionaler Bedeutung: du hättest machen sollen.

34. **करिथ्** abs. von **करुन्** machen, **गजब् करुन्**

424 *Sitzung der philos.-philol. Classe vom 7. Mai 1887.*

(غرب) verb. composit. zornig werden; दाहे wie oben;
वालनस् n. act. v. **वालुन्**, loc. von ताम् „bis“ abhängig
 = bis zum Zahlen; दिव n. act. v. **द्युन्** geben, दिव पुछि
 wegen Geben, um zu geben; करुन्, aor. 3. s. m. von ihm
 wurde er gemacht; हवाल करुन् (verb. comp.) übergeben.

گَو gav, aor. 3. m. v. گاتھُن gatshun „werden“; —
 خفا xafa zornig werden; کُرُن kurun (wie oben करुन्);
 هُورِه huri (wie oben); رُزِن rûzin (wie oben).

—————